

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemnik:

za
slo leto naprej 26 K — h
pol leta 13, —
četrt 6, 50
mesec 2, 20

V upravnistvu prejemnik:

za
slo leto naprej 20 K — h
pol leta 10, —
četrt 5, —
mesec 1, 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo
Katol. Tiskarni, Kopitar
jeve ulice št. 2

Rekopisi se ne vračajo
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo

Uredništvo je v Seme
niških ulicah št. 2. l. 17

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike —
pol 6. uri popoldne.

Štev. 270.

V Ljubljani, v soboto 23. novembra 1901.

Letnik XXIX.

Dr. Tavčar kot govornik.

In on je govoril. Bog mu ne zameri, kakor mu mi ne zamerimo. Srčno smo se smejali, ko nam je telefon poročal, kako je zopet dr. Tavčar delal za — slovenski narod. Prepričani smo, da niso mogli Ljubljanci najti bolj pripravnega poslanca, ki bi slovenski liberalizem privedel ad absurdum.

Mi beležimo le to-le: Prvič smo v svoje veliko zadovoljstvo našli, da stoji dr. Tavčar tudi na oni stopinji omike, kakor tisti del našega prebivalstva — ki ga pa ne štejemo k slovenskemu ljudstvu — kateri se bobna ob prsi in pravi: »Mi smo inteligentna!«, pri tem vsako neumnost, ki jo bere v »Narodu«, sveto verjame. Dr. Tavčar je našteval iz »Naroda« kot resnične stvari, o katerih vsakdo ve, da so neresnične. Gočanski pogreb — velika neumnost! Mi imamo poročilo, ki nam popisuje, kako napakno je »Narod« poročal. Dr. Tavčar gre in na Dunaju to v poslanski zbornici kot istino deklamira.

Jako visoke misli ima ta mož sam o sebi, ko pravi, da je njegova oseba »glavna zaloga« za naše pridige. Koliko pridig pa ste slišali, dr. Tavčar, zadnjih deset let? Pozivljamo Vas, da jih naštejete! Dopisi raznih liberalnih klobasarjev za »Slovenski Narod« vendar niso pridige!

Dr. Tavčar je bil s toliko liberalno finostjo kazal na svojo »čedno rejeno« osebo in se bahal: »Glejte, na moji osebi se vidi, da duhovniki nikogar zamaševati ne morejo.« Takrat smo pač dobili misel, da mora biti dr. Tavčarjev corpus neka »zaloga«, a ne »zaloga pridige«, ampak česa drugega. Tudi na oknu »Katoliške Bukvarne« še ni bila razstavljena ta »zaloga«. O Herodu, Dioklecianu itd. se pač pridiga pri nas, o dr. Tavčarju pa ne, ker je kljub svoji »zalogi« še preveč neznan. Zdaj je pa privlekel na pomoč še svojo ženo v državni zbor. O njegovi ženi se torej tudi že pridiga? Hm! Tega še nismo vedeli. Pač smo

slišali, da nekateri ljudje pri pridigah vse nase obračajo, če se kaj neprijetnega imenuje — hm, pa ti so sami krivi, ne pa pridigar.

V Kržičevi zbirki »lepih vzgledov« in v Strojovem »Duhovnem Pastirju« zamašimo kake pridige o »voditelju inteligence« in njegovi soprogi. Ne domisljajte si preveč, voditelj »izobražencev«!

Dr. Tavčarjeva lepa duša je našla sebi sorodnih plemenitih src. Socijalnega demokrata Schuhmeierja, ki je bil pred par dnevi izbruhal svoje neumnosti, je Tavčarjeva romanistika tako vnela, da je imenoval slovenske duhovnike »pobaline« in »hudiče«, vsenemec Malik pa, ta sovražnik slovanskega rodu, je bil tako vesel dr. Tavčarjevega govora, da je, sladko ginjen od njegovega žvepla, imenoval sinove slovanskega naroda — »ušivce«, »Lausbuben«! — »Das hat mit ihrem Singen — die Lorelei gethan!«

Kaj hočemo še več? Prepričani smo, da je najbolje, če dr. Tavčar še govori. Cim večkrat bo tako govoril, tem prej bo imel na svoji strani samo — »inteligenco« in nobenega pametnega človeka več.

A bodimo resni! Dr. Tavčar nam škoduje največ s tem, ker njegovo govorjenje diskreditira slovenski narod. Kaj pa je storil dr. Tavčar doslej v zbornici? Glasoval je za nujnost predloga zoper nadvojvodo Franca Ferdinanda, potem je žigosal dr. Šusteršiča in napadal slovensko gospodarsko organizacijo. Nato si je pridobil za sluge za pravdo proti Gočanom. Ali je storil še kaj? Glasoval je zoper nujnost predloga za odpravo državnih mitnic. Kaj še? Ne vemo nič več. To je zastopnik ljubljanskega mesta.

A prekosil je samega sebe, ko je včeraj v zbornici slikal slov. narod kot narod, ki je strašno zabiti, ki je zaostal v razvoju za celo stoletje, ki tiči v fanatizmu, kakor ga še v srednjem veku ni bilo.

Mi vprašujemo: Ali bo poslanec ljub-

ljanskega mesta s takim govorjenjem dosegel slovensko vseučilišče v Ljubljani? Saj vlada vedno pravi, da slovenski narod ni zrel za vseučilišče; mi ji hočemo ta predsodek izpodbiti, in zdaj pride poslanec ljubljanskega mesta — in govori tako!

Kaj je dr. Tavčar govoril o duhovnikih, to je vseeno, ker nosi tako jasen pečat neresnice, da se mora vsakdo smejati, kdor to bere. Ako pride do ponovljenih državnoborskih volitev, tudi lahko damo dr. Tavčarju črno na belem, da bo njegova stranka še veliko bolj tepena, kakor je bila zadnjič. Ljudje nekaj časa gredo za liberalci, a kar je preveč, je pa preveč!

Slovesno pa protestiramo proti temu, da se razmere v našem narodu popisujejo tako, kot da bi naše ljudstvo bilo zaostalo in neomikano, in sicer na kraju, kjer to potem nasprotniki našega ljudstva zlorabljajo.

Naše ljudstvo ni zabito, ni zaostalo po inteligentnosti, ampak je samo revno zaradi neugodnih gospodarskih in narodnostnih razmer. Pojdite skozi sosednje dežele, in glejte, kje se toliko čita, kje se toliko študi, kakor pri našem ljudstvu! Pogledajte po vseh deželah, in povejte nam, iz katerega naroda študira toliko odstotkov mladine, kakor iz našega! Družba sv. Mohorja, razširjanje poučnih in zabavnih spisov, premnogo društev nam kaže, kako hrepeni ljudstvo po resnici in lepoti in jo tudi goji. Naša sodobna gospodarska organizacija pa je najboljši dokaz, da je dovolj sposobnosti in dobre volje za gospodarsko podjetnost in ekonomični napredek tudi v najnižjih in najrevnejših slojih našega naroda.

V imenu tega naroda slovesno protestiramo proti govoru dr. Tavčarjevemu.

Sicer pa — stvar ni tako pomembna. Tavčar je sebe olajšal, ko je govoril. Nemški listi o njegovem govoru ne vedo niti toliko poročati, kolikor se nam je včeraj telefoniralo. Bil je govor brez drugega pomena, kakor da so iz njega nemški naci-

onalci dobili nekaj tvarine — sicer neresnične tvarine — a vendar pripravne zanje, da jo bodo zlorabljali, kadar bodo sramotili slovenski narod.

Kadar bo minister odgovarjal na vprašanje glede slovenskega vseučilišča v Ljubljani, utemeljeval bo gotovo njegovo nepotrebnost z besedami dr. Tavčarja o zabitosti slovenskega naroda, kakor je vladni zastopnik tudi takrat, ko je Ljubljani odrekel popolni odpis brezobrestnega posojila. Bil v prijetnem položaju, da je citiral — zastopnika ljubljanskega mesta.

Sicer povemo, da so liberalci prej ko slej prepričani, da je dr. Tavčar — pravre mož zanje.

Zahtevamo pa od obmejnih Slovencev, da vendar enkrat tudi izreko odločno svojo misel, kaj sodijo o taki politiki, ki se goji v središču slovenskega naroda!

Državni zbor.

Dunaj, 22. nov. 1901.

Češki veleposestniki

Akoravno so zastopniki češkega konservativnega veleposestva načeloma odobrili odgovor čeških ljudskih poslancev na izjavo nemških strank, vendar so včeraj sklenili in objavili kot klub posebno resolucijo, ki je sicer milejša po obliki in previdnejša glede taktike, a v bistvu resen opomin na levico in vladno. Češki veleposestniki nastopajo javno vedno kot državna stranka, ki skuša spraviti v soglasje državne koristi in potrebe z opravičenimi zahtevami češkega in drugih nemških narodov. Že pred zadnjimi volitvami v češki dež. zbor so liberalni manjšini v veleposestvu prepustili znatno število mandatov, da bi ublažili narodna nasprotja v deželi. V zbornici je nedavno grof Sylva-Tarouca v imenu svojih tovarišev izjavil, da hočejo z vsemi močmi pospeševati pravočasno rešitev državnega proračuna, ob enem pa tudi podpirati opravičene težnje češkega naroda, s katerim so v tesni zvezi po zgodovini in krvi. V svoji izjavi pa tudi z namenom naglašajo, da le

LISTEK.

Ali smo že zreli?

»Vprašati imamo pred vsem: Koliko ste prejšnji voditelji našega gospodarstva naše kmete v šoli pisati, brati in računati naučili, koliko je prejšnja gospoda storila v izboljšanje gospodarstva, ki bi vsaj sto in sto tako duševno in gmotno razvitih kmetov podajalo, da v združnem delu sami sodelujejo, ker te zadruge hočejo oskrbovanje po ceni imeti, drugače ni nič s profita.«

V zelo poljudnem, lahkem jeziku vprašuje tako nas »klerikalce« sinočnji »Rodoljub«, ter namerava s tem zares blestečim stavkom našemu kmetu dokazati, da je verska šola slaba in da Slovenci nismo zreli za stanovsko organizacijo. To nezrelost namerava »Rodoljub« dokazati v celi vrsti člankov, kar sklepamo iz tega, da je sinočnjemu članku postavil na čelo rimsko I. Smisel, — oprostite nam trdo besedo, — smisel teh člankov bo, ako smemo soditi po prvem, ta, da je sicer gospodarska organizacija nekaj lepega, da pa mi nismo zanj godni. Krivi so temu seveda »klerikalci«.

»Klerikalci« so res grozoviti ljudje. Ako pade kje zvezda z neba in na modri nos

modrega liberalca, so ta za zvezdo vsekako neprijetni dogodek prouzročili seveda »klerikalci«. Kuge, lakote, draginje, vojske, svinjske kuge, pasjega kontumaca, vseh takih neprijetnih stvari so krivi »klerikalci«. Sedaj so pa še zakrivali, da naš narod ni goden za gospodarsko organizacijo. Mera »klerikalnih« grehov je polna. Sedaj je po njih. Članki, ki jih je začel obelodanjati »Rodoljub«, bodejo zatrti vse »klerikalce«. Oj, kako krasen bo potem svet. Vse bo liberalno, torej bo vsakdo občudoval članke, kakoršen je sinočnji »Rodoljubov«, sedaj pa, ko »klerikalci« še niso zatrti se jim skoro vsakdo samo — čudi.

Kako bi se jim človek tudi ne čudil, ko so tako čudovito najivni. Članek je prav čisto pozabil, da je našega ljudstva sedanjo generacijo vzgajala vsekozi toli hvalisana nova šola, v katero hodi naše ljudstvo že nad trideset let. Očitane »Rodoljubovega« člankarja, da šola našega kmeta ni dosti izbrazila in izučila, je torej huda obsodba nove šole. Pričakujemo, da bo »Učiteljski Tovariš«, dasi morda nerad, v eni prihodnjih števil pisca »Rodoljubovi« člankov, ker je očitno nasprotnik nove šole, pošteno obdelal. Podpisa sicer dotični članki dosedaj še nimajo, ali morda bodejo gospodje okoli »Tovariša« pisca lahko spoznali, ako se bo-

dejo držali reka: ex ungue leonem. Za dotičnega člankarja pa je še v drugem oziru dobra anonimnost. Slovniciarji namreč, — kakor znano, zelo strogi in natančni možje, — trdijo, da Priscijana klobuta, kdor se s slovnico skrega. Ko bi se vedelo ime dotičnega člankarja, morda bi ga kak potomec starega slovniciarja Priscijana celo tožil radi take dejanske mnogokratne žalitve pradedov.

Toda naš vek slovniciarskim težnjam ni posebno prijazen in zato naj člankar radi Priscijana bode miren. Naš vek ne zahteva od člankarjev slovniciškega poduka, ampak duhovitosti. To je »Rodoljubov« člankar dobro vedel, zato pa je v svoj sinočnji članek zapisal stavek: »O italijanskih in španskih deželah se ne govori, te je katoličanstvo spravilo popolnoma na nič«. Kaj neda, to je duhovito? Kaj takega še nismo brali skoro nikjer. To je skoro čisto nova, samorasla trditev. To svet, kolikor ga bere »Rodoljub« v svojih grehov pokoro, to dotični svet danes začudeno gleda! Taka nova duhovita trditev! Italijanske in španske dežele je katoličanstvo spravilo na nič, lej, lej, tega pa še nismo slišali! »Rodoljub« si je pridobil veliko zaslugo za vseobčni liberalizem. To najnovejšo duhovito liberalno trditev pa res treba nemudoma telefonirati g. Penizku na Dunaj. Ta je v zvezi z »N.

Fr. Pr.«; v nedeljo jutraj ima ta list že lahko uvodni članek o tej najnovejši trditvi slovenskih liberalcev, katerih ime bode tako postalo slavno, koderkoli diha liberalci. Toda bojimo se, da bo uredništvo »N. Fr. Pr.« reklo, da to trditev vže nekaj desetletij sem objavljajo nemški liberalni listi, da torej ni nova. Kar se tiče nje duhovitosti, reči moramo, da je prav toliko vredna, kolikor nje novost. Garibaldi, Mazzini in Cavour, ki so imeli Italijo tako dolgo v rokah, bili so seveda sami »klerikalci«. In španski framasoni, ki so imeli in imajo še vajeti v rokah, so gotovo tudi »klerikalci«. Razmere v Italiji in Španiji morajo biti za dotičnega člankarja prave španske vasi.

Kakor je videti iz prvega članka, je pa možu tudi gospodarska organizacija španske vasi.

Kadar prihaja car.

Francoski inženirji so morali pregledati progo, po kateri se je vozil ruski car. »Figaro« piše o tem naslednjo satiro: Inženir pregledava progo, spremlja ga uradnik podprefektore. Inženir: »Povejte mi, kako more biti železnica v tako groznem stanu?« — Uradnik: »Komu to pravite? Že petnajst let vpijemo, naj se popravi.« — I.: »Tukaj

levičarji s svojimi nujnimi predlogi zavla-
čujejo delo, kakor jasno kaže prav iz trte
zvita razprava proti francoskim kongrega-
cijam.

Izjava se glasi:

„Klub konservativnih čeških veleposest-
nikov se je z ozirom na resne parla-
mentarne razmere posvetoval o izjavi
levičarskih načelnikov. Klub je odobril, da
se prično pogajanja z zastopniki čeških
ljudskih strank in da veleposestniki tudi v
bodoče ostanejo v ožji dotiki s češkimi po-
slanci. Stališče kluba glede proračuna je
znano.

Klub ne bode oviral rešitve proraču-
nov. Toda hitra rešitev proračuna ni od-
visna od veleposestnikov in tudi ne od
čeških poslancev, ker ti ne tratijo
časa z nujnimi predlogi.

Klub je vedno pripravljen vse storiti,
da se zboljšajo parlamentarne razmere, in
se bode udeležil dotičnih razgovorov. Toda
klub pričakuje, da bodo tudi načel-
niki leve v vse storili, da se
odstranijo ovire, ki motijo
plodonosno parlamentarno
delo.

To je ključ do položaja.
Ako se akcija ponesreči, mo-
rajo odgovornost prevzeti
oni, ki zahtevajo redne parla-
mentarne razmere, a se ob
vsem dosledno in odločno
ustavljajo opravičenim za-
htevam češkega naroda.“

To so pač odločne in odkrite besede
na naslov onih krogov, ki imajo preveč
ozirov na Vsenemce. Danes ob 2. uri se sni-
dejo načelniki vseh strank, da se dogovoré,
kako bi pospešili delo. To, kar zdaj uganja
zbornica vsled nujnih predlogov, presega že
vse meje potrpežljivosti treznih ljudi. In
trezni ter razsodni bi po naših mislih mo-
rali biti vsi poslanci, ako resnimi smatrajo
svoje mandate.

Kulturni boj.

Kako resno nekateri poslanci izvršujejo
svoje poslanske dolžnosti, nam jasno doka-
zuje tridnevna debata o nujnih predlogih
proti kongregacijam in katol. cerkvi in veri
sploh.

Dr. Erler, dr. Eisenkolb,
Schuhmeier in Klofač s svojimi
predlogi gotovo niso družega nameravali,
nego uprizoriti demonstracijo proti katoli-
čanstvu, ali kakor naglašajo, proti „klerika-
lizmu“. Protiklerikalna mejnarodna liga je
hotela porabiti priliko, da pokaže svojo
„svobodoljubnost“ to je, strupeno sovraštvo
proti cerkvi in njenim služabnikom.

To je „nujno“ delo na stroške davko-
plačevavcev, dasi že mesec dni načrt zakona
o kmečkih zadrukah kot prva točka dnev-
nega reda čaka rešitve.

Odseki imajo obilo dela, toda „nuj-

je pokvarjena izmenjava“. — U.: »Seveda,
trideset vlakov na dan more tukaj iz tira
skočiti«. — I.: »Groz! Kar zadeva pod-
loge...«. — U.: »Nikar o njih ne govorite,
gospod inženir, so v popolnem neredu«. —
I.: »Kaj pa ta le praga!«. — U.: Troh-
njena sta, gnjila kot nešple«. — I.: »Kaj
je z mostom? Ta se bo kar razrušil. Ali vo-
zijo po njem vlaki?«. — U.: »Moj Bog, če
morajo z jednega brega na drugega«. — I.:
»Kako, da se ne pripeti več nesreč?«. —
U.: »Že 15 let se vprašujem, g. inženir«. —
I.: »Stvar se mora takoj popraviti«. —
U.: »Vendar enkrat!«. — I.: »Cisto nemo-
goče je, da bi njegovo veličanstvo se vo-
zilo čez razvaline...«. — U.: »Njegovo
veličanstvo?«. — I.: »Da car«. — U.: »Toda
car se ne bo vozil po tej progi. Peljal se
bo čez Lille in Cambrai, ne pa čez Lon-
geneau in Montdidier«. — I.: »Kako, ali ve-
ste za gotovo?«. — U.: »Prišezem lahko«. —
I.: »No, potem je dobro. Pustite vse,
kakor je«. — U.: »Toda ta izmenjava?«. —
I.: »No, kaj je ž njo?«. — U.: »In pod-
loge?«. — I.: »Se ostanejo«. — U.: »In
most?«. — I.: »Vsaj ste sami rekli, da vo-
zijo vlaki po njem že 15 let«. — U.: »Toda
jaz«. — I.: »Prosim vas, le nobene nepo-
trebne gorečnosti. Če nam katerikoli kak
vladar izkaže čast, da se bo peljal čez Lon-
geneau in Montdidier, bomo videli, kaj se
dá storiti«.

neje« je v zbornici zabavljati ter rešetati
čene iz beznice in zakotnih listov. Kariatide
v zbornici se morajo smejati trditvam, da
državi preti »klerikalna nevarnost« ali da
»klerikalni zmaja« požira žive ljudi. »Schöne
Seelen finden sich«, pravi nemški pregovor,
ali: po noči so vsi zajci črni. Eden govori
kot nestrpen protestant proti »nestrpnosti«
katoliške cerkve. Drugi kot soc. demokrat
prečita razne dopisane mu pamflete, ker
to je njegova strankarska dolžnost. Tretji,
ki ga je volivni boj vrgel na površje, se
hoče proslaviti kot husit. Četrty tekmuje v
družbi, ker noče biti »nazadnjak« v dobi
»prosvetljenega« suženjstva. Peti hoče izbru-
hati stari gnjev, ki ga duši noč in dan itd.
To so torej razni nagibi, a smoter je isti:
boj proti cerkvi, boj proti avtoriteti. Vsi pa
vedé ali nevedé služijo židovskemu libera-
lizmu, mejnarodnemu framasonstvu, katero
ruje javno in skrito proti habshurški državi.
Kaj so ti možje: ali nesebični rodoljubi ali
grobokopi?

Današnja seja se je začela že ob
10. uri.

Poljski posl. grof Komorowski je
stvarno in trezno pobijal razne napade na
kongregacije in katol. cerkev.

Češki socialist Cerny je čital svoj
češki govor; poslušalo ga je osem ožjih so-
mišljenikov in stenografi.

Dr. pl. Fuchs, bivši predsednik zbor-
nice, je kot jurist dokazoval, da predlogi
niso nujni, niti utemeljeni. Prvič ni res, da
kongregacije silijo v deželo. Niti eden fran-
coski jezuit se ni naselil v Avstriji. Stvar
torej ni nujna, a tudi ne utemeljena. Libe-
ralno ministerstvo je bilo, ki je l. 1858 iz-
dalo znano naredbo o kongregacijah. Po tej
naredbi, ki ima veljavo zakona, more vlada
zaprečiti vsako »nevarnost«, ki pa je seveda
samo v domišljiji patalogičnih oseb, kakor
se je izjavil dr. Fuchs. Dalje so vendar
nemški liberalci skovali ustavo, ki v členu
15. dovoljuje prosto veroizpovedanje. Če
torej hočete ostrejšje zakone proti katoliški
cerkvi, zakaj tega ne zahtevate proti tujim
židom in pruskim pastorm? Govornik mej
živahnim odobravanjem odločno zavrača
razne srove in neopravičene napade na ka-
toliško cerkev.

Dr. Tavčar ni nikogar presenetil s
svojim govorom, kdor ga pozna. Čudili pa
so se pač mnogi liberalci in mej njimi tudi
nekateri češki — to konstatujemo —, da
dr. Tavčar v parlamentu čas trati s takimi
prevodi svojega glasila. Vse, kar je povedal,
bilo je že v »Narodu«. Goska pravda,
Draga, Dobriče, škofovi zavodi, Pleterje,
Kostanjevica, Latičina, zloraba spovednice,
lov na zapuščine, misijoni itd., to so bili
»slagerji«. Dr. Tavčar pa tudi svojim libe-
ralnim prednikom in tovarišom v zbornici ni
prizanesel, češ, da so hinavci, ker so
molčali

Ob 2. uri je bila seja pretrgana do 3.
ure, ker so mej tem zborovali načelniki
klubov.

Ob 3. uri je pričel govoriti dr. Schlegel,
ki je mej živahnim odobravanjem ne-
usmiljeno bičal gonjo proti cerkvi in du-
hovščini.

Ob 5. uri je začel govoriti posl. Ma-
lik, pa ne vprašajte, kako. Pravil je grozne
stvari, da se celo njemu ježili lasje. Za
njim govori menda se antisemit Schneider
in v prihodnji seji, ki bo v ponedeljek
ob pol 3., še glavni govornik Morsey in
gotovo tudi predlagatelj. Potem bo menda
domovina rešena.

Za vinogradnike.

Posl. Žičkar in tovariši so danes vlo-
žili več prošelj, v katerih razne občine za-
htevajo: 1. Da se zviša carina na italijanska
vina; 2. da se nikakor ne zniža uvozna ca-
rina na francoska vina; 3. da se strogo ka-
znjujejo trgovci, ki z Ogrskega uvažajo po-
narejena vina, in da se zviša uvozna od
ogrskih naravnih vin; 4. da država izdat-
neje podpira vinogradnike, katerim so trtne
bolezni uničile vinograde.

Pletarska šola.

Posl. Žičkar in tovariši so danes
predlagali, naj se v proračun postavi pri-
merna svota za ustanovitev pletarske šole v
okraju Brežice.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. novembra.

Posvetovanja klubovih načelnikov

se je včeraj poleg načelnikov posamnih
klubov udeležil tudi ministerski predsednik
Koerber, ki je kot prvi govornik skušal
odgovarjati na razne želje vseh parlamen-
tarnih strank. Rekel je mej drugim: Parla-
ment ni politiška igrača, treba je, da se vse
stranke zedinijo za složno nujno potrebno
delo in opuste za sedaj svoje posebne za-
hteve. Vlada je opetovano dokazala, da hoče
močen, za delo sposoben parlament. Tudi
sedaj ne bo odrekla svoje pomoči. Minister
vnovič izjavlja, da je sedanja vlada vlada
pravičnosti in uvidi potrebo sporazumljenja
mej narodi, ker to je podlaga mirnemu skup-
nemu življenju, od katerega je odvisna tudi
bodočnost Avstrije. Govornik rad konsta-
tira, da so tudi stranke dospele sedaj do
tega prepričanja. Vlada mora misliti najprej
na državo in njene koristi, a tudi poslanci
naj se spominjajo te vladne dolžnosti. Re-
šitev proračuna ni samo državna in ustavna,
marveč tudi ljudska potreba. Poslanci mo-
rajo pa končno misliti tudi na dež. zборе,
ki se ne bi mogli sniti pravočasno, ako se
ne dožene drž. proračun. — Za njim se je
oglasil posl. Kathrein, ki je izjavil, da
je mogoče rešiti razpravo v odseku do 18.
decembra, toda delati bi se moralo z
večjo resnostjo nego dosedaj. Govornik na-
pove sestanek članov budgetnega odseka,
kateremu bo predložil svoj načrt. Vsak dan,
če zbornica nima seje, naj se snide budgetni
odsek od 11. do 8. zvečer z dvehurnim od-
morom, v sobotah pa od 10. do 3. ure.
Zbornične seje naj se zaključujejo ob 4. uri,
da bo mogel tudi v teh dneh še nekaj ur
zborovati budgetni odsek. — Naslednji go-
vornik Bärnreither je v svojem go-
voru dokazoval Slovanom, naj nikar ne ra-
čunijo na koncesije v narodnostnem oziru,
kajti sedanja vlada ne bo poskušala, ka-
kor Badenijeva, kupiti nagodbe z narodnost-
nimi koncesijami. Budgetna razprava se ne
more vršiti vspešno s pogajanjem o češko-
nemški stvari. — Zastopnik »Slovan. sre-
dišča« dr. Šusteršič se je izjavil za po-
spešitev razprav v budgetnem odseku. Kar
se tiče nujnega predloga za ustano-
vitev vseučilišča v Ljubljani,
izraža govornik nado, da se bo našel način,
ki bo omogočil, da se o predlogu ne obra-
nava v zbornici, marveč izroči brez
prvega branja dotičnemu od-
seku. — Isto mnenje je ponovil potem po-
slanec Ploj. — Češki zastopniki: Pacak,
Schwarzenberg, Stransky in Br-
zorad so izjavljali, da ne morejo oddati
nikake določne izjave in da si obdrže proste
roke za vsak slučaj. Dali so pa razumeti,
da nagodbeno vprašanje gotovo ne bo prej
rešeno, dokler niso izvedene češke zahteve.
Nemcem so klicali: V vaših rokah je vojska
ali mir! — Zastopniki ostalih strank so se
izjavili za pospešitev budgetne razprave. Mej
temi je bil tudi ital. posl. Rizzi. Le Rataj
je odrekel vladi zaupanje. — Splošni utis
tega posvetovanja je ta, da so se za nekaj
časa zboljšale parlamentarne razmere, a ne
za dolgo, in da se prične nova kriza po-
vodom nagodbene razprave.

Kdo je rešil krtzo?

Na to vprašanje odgovarja dunajska
»Informacija«: Rešitev krize prvič ni delo
levičarjev, marveč zaslug vlade. Drugič so
levičarji postali koncilijantni in »vneti« za
delo še le tedaj, ko se jim je resnost polo-
žaja pojasnila na višjem mestu. Dalekosežne
naklonjenosti slednjič ni dokazala levica,
marveč Čehi, ki so brez vsakih koncesij
samo iz skrbi za blagor države obljubili
sodelovanje pri zagotovitvi proračuna. Kaj-
pada bi Nemci tudi še sedaj ne bili odne-
hali, ko bi ne bili bolje odškodovani nego
Čehi.

Pastirski list avstrijskih škofov,
zbranih pri konferencah na Dunaju, je izšel
v dunajskem »Vaterlandu«. Podpisanih je
na skupnem pastirskem listu pet kardinalov:
Gruscha, Kopp, Missia, Skrbensky in Pu-
zyna, 27 nadškofov in škofov ter štirje ka-
pitelski vikarji, mej temi za tržaško-koper-
sko škofijo Petronio. Pismo se peča v prvi
vrsti s prohodnimsko agitacijo, pred katere
pogubnostjo se sware vsi pravi avstrijski ka-

toliki. Svari tudi proti neurednim narodnost-
nim razporom ter priporoča složno sodelo-
vanje na polju avstrijsko katoliškega domo-
ljubja ter v prid vsega prebivavstva.

Dalmatinski namestnik baron David
biva te dni na Dunaju in je po poročilu li-
stov že vložil prošnjo za odstop. Da mož
resno računa na bližnje upokojenje, je naj-
boljši dokaz to, da si je na Dunaju že na-
jel stanovanje, kjer meni preživeti zadnja
leta. Po njegovem odstopu namerava vlada
ločiti vojaško upravo v Dalmaciji od civilne
in imenovati na guvernerjevo mesto civil-
nega uradnika. Mej raznimi kandidati za to
mesto imenuje se tudi prvi sekcijski načel-
nik v notranjem ministerstvu grof Pace.

Ruska sodba o verskem vprašanju mej Čehi.

»Selske Listy« priobčujejo pogovor svo-
jega dunajskega dopisnika z nekim vpliv-
nim ruskim politikom, ki se je v zadevi
verskega vprašanja mej Čehi izjavil pri-
bližno tako-le: Pravzaprav nimate Čehi ni-
kake vere. Seveda tu ne govorim o narodu
kot takem, marveč o vodivnih osebah in
programu. V boju proti lastni katoliški veri
ali, recimo, proti katoliški cerkvi se vežete
z dunajskimi židovskimi in prusko-nemškimi
žurnalisti, kakor tudi z vsenemci alla Wolf
in Schönerer. Ali res ne uvidite, da obstoji
poleg nemških narodov v Avstriji še druga
močna obrambena ideja, ki ščiti vašo državo
pred pruskim orlom, in to je nasprotstvo
mej pruskim protestantizmom in katoli-
cizmom avstrijskih narodov. In politiški zrel
češki narod pomaga pruskim rogoviležem
pri podiranju mogočnega nasipa mej Av-
strijo in Prusijo! Jaz nisem katolik, marveč
pravoslavni Rus, toda ko bi se postavil na
češko stališče, označiti bi moral tako po-
stopanje kot samomorilsko in brezumno.
Religija je v ozki zvezi z narodnostjo. Kdor
prvo izpodkopava v širših slojevih ljudstva,
omaja tudi poslednjo. — V drugem delu
se je dotaknil ruski politik narodnostnega
vprašanja ter izjavil, da tudi v tem oziru
ni zadovoljen z delovanjem voditeljev če-
škega naroda. — Žal, da je mož ozir ver-
skega vprašanja mej Čehi odkril marsikatero
resnico.

Szell-Apponyi.

V ogerski poslanski zbornici se vrši te
dni adresna razprava, pri kateri pa ni, to
priznavajo sami liberalni vladni krogi, prav
nikakega življenja. Ljudska stranka se sicer
ne strinja z adresnim načrtom vladne stranke,
kakor sploh nobena opozicijska stranka,
ter je predložila svoj posebni adresni načrt
o potrebi, da preveva vso Ogersko javnost
pravi krščanski duh, toda ker načrt ne pride
niti v razgovor, tudi ni možno pričeti ob-
širnejše razprave. Nič bolje pa ne bo od
vladne strani povodom proračunske razprave.
Szell ne more oživiti več nobenega ognja
in vse željno pričakuje prememb v Szello-
vem kabinetu. Posebno Apponyijeva stranka
si že sedaj domišlja, da je na vrhuncu.
Apponyi velja vseobče za prihodnjega moža.
Apponyjevci bodo seveda le polagoma mogli
izpodrinuti Banffy-Szellovce z ministerskih
sedežev, a šlo bo vendarle prej in slej, kar
čuti tudi že Szell sam. Najprej se umakne
trgovinski minister Hegedüs, ki je že sedaj
precej bolan ali čuti menda še posledice
zadnje »Adria« debate. Bo li prvi izmež
Apponyjevcev zlezal v kabinet Horansky ali
kdo drugi, se sedaj pač še ne ve, a tra-
jalo ne bo dolgo, da se umakne tudi Szell.

Francosko-turški razpor in cesar Viljem.

O Turčiji je splošno znano, da se na-
haja v vednih denarnih stiskah. Tem bolj
je vse poučene kroge iznenadila vest, da se
je sultan na prvi pritisk od strani Francije
udal ter odredil, da se izplača francoskim
upnikom dolžna svota. Kako je sultan tako
naglo mogel priti do potrebnega drobiža, je
bilo celo Franciji nejasno. Sedaj se pa
zadeva pojasnjuje iz Petrograda. Tam so
izvedeli, da je sultanu priskočil na pomoč
nemški cesar Viljem z lepim zneskom 1 mi-
lijona frankov. Brezdvomno se mu bo za to
uslugo sultan izkazal hvaležnega in še na-
dalje vztrajal na potu, ki je v sramoto celi
kulturni Evropi. Saj ima mogočnega zaščit-
nika. — O francoskem poslaniku Constansu
se pripoveduje, da je pri tej sporni aferi
»zaslužil« velike svote.

Italijanski poslanec kot agitator v Budimpešti.

Iz Budimpešte so te dni iztirali italijanskega soc. poslanca Cabrianija, ker je nastopil kot agitator. Cabriani, tako se glasi v uradnem poročilu, je prišel v Budimpešto na povabilo soc. strankarskega vodstva z namenom, da agitira med ondrotnimi italijanskimi delavci. Govoril je res na shodu v neki gostilni ter neki neusmiljeno udrihal po italijanskih ministrih, ki jih je označil kot tatove. Ker shod ni bil oblasti naznanjen in ker posebno Mažari ne dopuste, da bi kdo udrihal po ljubih laških zaveznikih, so naznanili Cabrianiju, naj čim prej ostavi Budimpešto.

Waldeck-Rousseau o kitajskih misijonih.

V francoski poslanski zbornici je ministrijski predsednik podal pojasnilo generala Voyrona o napadih Kitajcev na misijone ter povedal pri tej priliki nekaj svojih misli o misijonih sploh. Rekel je, da francoska vlada nikakor ne bo dopustila, da bi iz francoskih bolnic in drugih dobredelnih zavodov postale razvaline. Varovati moramo vse one misijone, ki so se z dovoljenjem Francije naselili v inozemlju, in noben pravi francoski državnik, ki ima pred očmi interese Francije, ne bo niti mislil na to, da bi se odpravili misijoni, ki so neizmerne važnosti za zunanji razvoj Francije. — Tako govori ministrijski predsednik o misijonih onih redovnikov, proti katerim je v domovini pričel najstrastnejšo gonjo. O veliki koristi redovnikov za interese Francije v inozemlju je Waldeck-Rousseau že prepričan, prepričan se bo tudi o veliki koristi za domovino, a bržkone prepozno.

Reforme v Makedoniji.

V dobro poučenih krogih se trdi, da so se pričela pogajanja med makedonskim odborom in turško vlado glede najpotrebnejših reform v Makedoniji. Odbor se je neki zavezal, da takoj ustavi svoje revolucionarno delovanje v Makedoniji, ko se uveljavijo napominane reforme in turška vlada stopi resno na prste svojim uradnikom. Posredoval bo v tej zadevi sam knez Ferdinand, ki se v kratkem poda v Carigrad, in se opira posebno na dejstvo, da je novi predsednik makedonskega odbora Mihajlovski povsem odvisen od knežjega dvora. Le to ni docela v redu, da še vedno ruje prejšnji predsednik Daratov, ki ravno sedaj organizira upor, ki ima izbruhniti spomladi.

Mej Anglijo in Nemčijo

preti nastati resen razpor, ako se pravčasno ne umire razburjeni duhovi na obeh straneh. Povod temu je dala znana izjava angleškega kolonialnega ministra Chamberlaina, da so namreč Nemci v zadnji vojski s Francozi ravno tako, če ne bolj barbarsko postopali, kakor sedaj Angleži v Južni Afriki, in da jim torej prvi ne smejo ničesar očitati. V Nemčiji sedaj zadeva še nima uradnega značaja, ker ni v njo posegel še noben državnik, saj javno ne, marveč so, kakor pri nas v Avstriji (u. pr. Kranjska gora) nastopili sedaj še le vojaški veterani, ki so bili sami priče dogodkov v nemško-francoski vojski. Predsedstvo nemškega veteranskega društva, ki šteje 60 000 članov po vsej Nemčiji, objavlja na Chamberlaina odprto pismo, v katerem ga pozivlja, naj prekliče razžaljeve besede, ki jih ne more zagovarjati ne pred Bogom in ne pred zgodovino. Enako razburjeno je tudi ostalo nemško prebivalstvo, ki pozivlja vlado, naj odločno nastopi proti Angliji.

Književnost in umetnost.**„Matica Hrvatska“**

razpošila uprav svoj „Izveštaj“. Vseh članov je bilo let's 11.110, za 77 več, kakor lani. Rednih dohodkov je bilo 88.375-16 K, preostanka 2623-86 K. V petindvajsetih letih svojega obstoja je poslala med hrvaški svet že 200 knjig. Predsednik je vseučiliški profesor Tade Smičiklas. Tajnik g. Ivan Kostrenčić je prosil pokojnine. Dovolila se mu je mirovina 1600 K, oziroma na to, da je bil mnogo let g. Kostrenčić najpridnejši delavec za „Matico“ in da je prav njegova zasluga, da se je „Matica“ tako vrla razvila.

Jagičev „Archiv für slavische Philologie“ je prinesel v svojem 33. zvezku obširen in skrbno sestavljen spis dr. Vidi-

čev: „Valentin Vodnik, der erste slovenische Dichter“ (str. 386—461). Dr. Vidič je porabil vse pristopne vire z veliko natančnostjo, ki se razvdi že iz citatov. Tu nimamo ravno življenjepisa, ampak tudi ekskurze o raznih stvarih, ki so v zvezi z Vodnikom.

Dioniška tiskara v Zagrebu je izdala pesmi mladega pesnika Nikolića v lepi prikupni izdaji.

Velika borba leta 1848, ki je postala odločilna za usodo avstrijske oglekne monarhije, se opisuje v novo izišli knjigi „Rat Hrvata s Magjarima godine 1848—9“. Dio I. U Zagrebu. Tisak Dioničke Tiskare 1901. Začenja se s popisom občne borbe proti Madjarom, nato se popisuje ekspedicija Schlickova, razmere med tlačenimi Slovaki in kako je glavna vojska napredovala proti Budimpešti. O božiču l. 1848 je knez Windischgrätz vzel mesto Gur (Raab). Kmalu na to zmaga Jelačić pri Babolnu in Moóru ter Görgeya pri Tétényu. Nato Hrvatje zmagnosno pridejo v Budimpešto. Košut pa ukrade krono in madjarske kraljeve insignije ter jih odnese seboj. Boj se nadaljuje na severnem Ogrskem, Görgey napade Slovače, in nov boj se vname v Srbiji. Hrvatje osvoje Osek, med tem pa je general Bem prodiral v Erdelju. Boj se je nadaljeval ob gornji Tisi, Košut pa, ki se ni čutil varnega niti v Szolnoku, se je umaknil v Debrecin, v središče madjarskega kalvinstva. Nato pride beg Görgeyev, kateremu so bile avstrijske in hrvaške cete za petami. Leopoldstadt se je moral udati cesarskim četam, ki so obkolile tudi Komorn. Görgey in in Dembinski sta navalila na avstrijskega generala Schlicka, dne 26. in 27. svečana 1849. pa je prišlo do velike odločilne dvodnevne bitke pri Tarnu, v kateri so bili Madjari pobiti. Do sem sega zgodovina v tej knjigi. — V njej se popisuje objektivno in mirno razvoj teh bojev. Upamo, da kmalu sledi drugi del. Založila je knjigo „Dionička tiskara“.

Kaj pa badeš? Nekateri misli o volitvi stanu. Spisal Jakob Verhovc D. J. V Mariboru 1901. Založilo uredništvo „Voditelja“. — Tisak tiskarne sv. Cirila. Cena 20 h., po pošti 25 h. — To je kaj lepa in poučna razprava, ki je spisana trezno in pametno. Saj mora človek ravno pri volitvi stanu imeti najhladnejšo kri, biti mora brez predsodkov in si izbrati ono pot skozi življenje, ki ga najvarneje pripelje do namena. In velika prednost te razprave je, da vsestransko s popolno mirnostjo in objektivnostjo kaže mlademu človeku, na kaj se naj ozira, ko si izbira prihodnji poklic.

Dopisi.

Iz Podgraj pri Ilirski Bistrici. (Liberalna poštenost.) „Slov. Narod“ in „Rodoljub“ sta skušala oblatiti že skoraj vse kranjske duhovnike; zdaj sta pa začela napadati in obrekovati tudi naše istrijske mašnike. Tako sta se nedavno oba zaletela v našega občespoštovanega in priljubljenega gospoda vikarja Stefana Jenko ta v kratkem dopisu, ki nosi naslov »škandal na pokopališču«, in ki je od prve do zadnje besede neresničen in popolnoma izmišljen. V vsem podgrajskem vikarijatu ne ve živa duša o kakem škandalu, ki se bi bil na pokopališču ali kje drugje pripetil.

Omenjena lepa lista poročata, da je v »Tipčanu« umrla neka uboga ženska, da, ker ni bilo plačnika, ji ni ves čas nič zvonilo, in kurat Jenko ni dovolil, da bi se bilo revici zvonilo niti tistikrat, ko so jo spuščali v grob. »Pogrebci zavzeli so nevarno stališče proti duhovniku, orjasko kmetске pesti začele so se proti popu vzdigovati; malo je manjkalo in Jenko bi jo dobil po čeljustih. Ni mu preostalo drugega, kakor pobegniti v župnišče. Da, vera peša, pa pri duhovnikih, ki jo imajo za molzno kravo.“ Tako modruje lažnjivi dopisnik »Naroda« in »Rodoljuba«, kateremu edini namen je bil z grdo lažjo omadeževati občespoštovanega vikarja Jenko-ta.

Umrla ubogi ženi, katero je vedno podpiral gosp. Jenko, je, kakor vsakemu bogatinu, petkrat zvonilo, zvonilo ji je brezplačno, in pokopal jo je g. vikar, kakor vsakega siromaka brezplačno. Nihče ni pri pogrebu in ne pozneje žalne besedice proti g. vikarju izpregovoril, nihče mu ni kazal svoje kmetске pesti; popolnoma mirno je šel gospod na svoj dom. Vse to poročilo je gola laž, grdo obrekovanje. Tudi tistih par bralcev, katere ima pri nas »Rodoljub«, vsiljen po nekaterih bistriških liberalcih, je sedaj spoznalo ta list, ter ga je vrglo tje, kamor spada.

Posebno ogorčeni so bili pogrebci, ko so doznali, kako se naš duhovnik krivično napada. Lastnorodno so podpisali neko izjavo, katero so sklenili poslati »Rodoljubu«. Ko se jim je pojasnilo, da ta list svojih obrekovanj, s katerimi blati duhovnike, nikdar ne preklicuje, ako se ga k temu sodnijsko ne prisili, in še takrat take opazke dostavlja, da mora čitatelj misliti, da je golo resnico poročal, ko so toraj jako razkačeni kmetje — pogrebci to zvedli, so odnehali, ter niso temu »Resnicoljubu« poslali izjave. Da vidijo častiti čitatelji »Slovenčev«, kake laži »Nar.« in »Rodoljub« po svetu trošita zoper duhovnike, naj navedemo nekaj stavkov iz te izjave kmetov, katere je teh listov dopisnik obrekoval, da so zasramovali g. Jenko-ta in žugali svojemu duhovniku.

Izjava. Ni res, da ni mrtvi ubožici iz Trpčan zvonilo, kakor sta trdila »Narod« in »Rodoljub«, ampak resnica je, da ji je petkrat zvonilo, prvi dan trikrat in drugi dan dvakrat. Da ji pa ni o pokopavanju zvonilo, tega ni g. duhovnik Jenko kriv, temuč krivi smo podpisani pogrebci sami, ker nismo mrtvo o določeni 4. uri prinesli, temuč že zelo pozno, ter se je vršilo pokopavanje po Ave-Marija zvonjenju in pri nas, in menda tudi drugod je navada, da se ljudje v noči ne plašijo, da v noči ne zvonijo, razun ako v kaki vasi našega vikarijata ogenj nastane.

Ni res, da smo mi pogrebci, ali kdo drugi našemu duhovniku s pestmi žugali, ali ga razžalili. Pogreb se je vršil popolnoma mirno, brez vsake žal besede, in ko je čast. g. vikar na grobu opravilo dovršil, podal se je domu, mi pa smo pokojnico zagreblji. Izjavljamo kot pride, da je vse v dopisu »Naroda« in »Rodoljuba« povedano gola laž in obrekovanje našega čast. g. vikarja, katerega spoštujemo in ljubimo.

Trpčane 17. nov. 1901.

France Stefančič, Andrej Stefančič, Matija Žefrin, Anton Hervatin, Blaž Šustar, I. Vičič, Štefan Hervatin.

O pomha uredništva. Vsekako je želeli, da bi se stvarni popravki poslali vedno listu, kateri koga po krivici napade. Ako bi »Rodoljubu« poslali popravke na vse neresnice, ki jih v eni številki pove, bi mu naslednje številkke lahko zamašili s samimi popravki. In to bi bilo edino sredstvo zoper njega.

Predlog v korist obstoju ljublj. meščanske godbe.

Prvotni način dobavanja denarnih sredstev iz vrst meščanstva po subskribiranju prostovoljnih donoskov bil je na mestu le v prvih dneh navdušenja, kajti nova stvar razonema, navdušenje pa je redodarno. Žal, da je navdušenje povsodi le kratkoživo. Uvidelo je to vodstvo samo in vpeljalo je v drugem stadiju svojega razvoja članarino v odmerjeni višini, v višini mesečnih kronskih donoskov. In tak član, ki se zaveže prispevati po 1 K na mesec, dobi celo v priznanje vstopnico, ki ga opravičuje obiskovati brezplačno članom namenjene koncerte.

No, pomagalo ni nič in le par sto članov se je nabralo, meščanska godba pa tarnja in toži, da je sramotno za Ljubljano to ubogo število članov in da je to število nezadostno, da bi obstojala ob njem godba.

V tem more se vodstvu res le pritrčiti, kajti s svinčnikom v roki pridemo do prepričanja, da je moči meščanske godbe vzdržavati le ob izdatni subvenciji ljubljanskega mesta in ob izdatni podpori meščanov, kajti zasluzki, ki jih more izkazati godba, so kaj minimalni. Da bi bila subvencija ljubljanskega mesta premala, ne moremo trditi, in nevaležno bi bilo, mestni občini očitati skopost. Nasprotno, občina je storila vse in največ, kar more. Čast ji za to.

Vodstvo meščanske godbe, ki nam grozi, da razpusti godbo že meseca dec., mora torej ukreniti edino le taka pota, ki omogočijo intenzivnejše zanimanje v meščanstvu samem kateremu je namenjena godba. Predno podam vodstvu v tem oziru svoje predloge, hočem podati sliko, kakoršno opazamo skoraj na vseh koncertih, ki jih prireja meščanska godba, kajti izjaviti more na podlagi te slike vsak svoje misli o vzrokih neuspehov, ki tirajo godbo že po prvem letu do obupa.

Morda ni pretirano, ako rečem, da vlada na teh koncertih nekaj dolg čas. Prihajajo po malem le gosti, prihajajo le samci, rodovine pa in ž njimi vsako družbo oživ-

ljajoča mladina, pred vsem mlado ženstvo, ostaja doma. Izostajajo celo stalni gostje restavracije in če pridejo, godrnjajo, da jim je podražen zaljubljeni njih sedež v privajenem kotičku za — vstopnico. Ah da, ta vstopnina je vsega vzrok in kjer je vstopnino plačati, hira vse podjetje, kajti facit je, da odhaja godba domov, ne da bi bila kaj izdatnega prigrada društveni blagajni.

Sedaj pridem s svojim predlogom. Uvedite kakor je to tudi drugod običajno, blokove vstopnice, ki jih dobi na razpolago vsak član. Recimo, da dobi vsak, ki plača 12 K na leto, blok 60 vstopnic, oni ki plačajo le mesečno po 1 K, vsak mesec blok 5 vstopnic. Pri vsakem obisku koncerta odda član za vsako h koncertu pripeljano osebo po 1 vstopnico.

Preobrat mora nastati ob takem načinu nabiranja članov, koncerti bodo odsihdob polni, veseli in živahni, kajti rodovine bodo prihajale k njim, mladina in ženski cvet. In če se je doslej skoraj vsak gostilničar bal meščanske godbe, vidoč, da prihaja le malo ljudi, in da izostanejo celo stalni gostje, ji bode odsihdob vsak gostilničar rad odpiral svoje prostore.

Upeh tega bo, da naraste število godbo podpirajočih članov tako, da bo cmogočno vzdrževanje godbe, kajti tega ni smeti prezreti, da zahteva vsakdo, kdor plača za godbo, tudi nasprotno uslugo in pa da bo plačal vsakdo rad prispevek, vedoč, da čaka njega in njegovo rodovino mnogo veselja.

Kdor je že sedaj plačal mesečne prispevke, ni imel od tega drugo, nego zavest, da podpira, in pa vstopnico, ki pa je opravečevala le njega samega k brezplačnemu obiskovanju nalašč članom prirejenih koncertov. Teh koncertov pa je bilo bore malo, ko je vsak koncert večinoma zgolj ob vstopnini pristopen.

Kdor zahteva, da se mu plača, mora tudi sam kaj namestka dati, kajti teh, ki dajajo le za golo zahvalo, je povsodi in vsikdar le malo. To kar zahteva predstojatelj predlog v korist članov, more pa podati meščanska godba, ne da bi kaj sama vtrpela, kajti godbi je pač vseeno in ostanjejo njeni stroški isti, ako igra v slabo obiskanem restavrantu 20 ali pa v polni dvorani 200 obiskovalcem. Iz udobnosti, ki jih poda godba svojim članom po predstojajočem predlogu, more godba pričakovati le sama največjih koristi, ko je nedvomno, da prisloži po uresničenju tega predloga število članov na ono višino, ki zagotovi godbi njen obstoj.

Po uveljavljenju tu predlaganega načina blokovi vstopnic bo seveda moči tudi še vstopnino pobirati od onih, ki niso člani, ki nimajo blokovi vstopnic. In takih plačujočih obiskovalcev bo menda potem še vedno več, nego jih je bilo doslej, kajti radi bodo prihajali gostje koncerte, pri katerih ne bo več vladal dolgi čas, pri katerih bode marveč rajalo veselje ob mnogostevilni udeležbi. Zgube torej tudi v tem oziru ne bo, marveč zopet le pridobitev.

Opomnim naj še to, da bo moči ustanoviti za izredne koncerte, za katere se določi morda višja vstopnina, da treba odšteti mesto ene blokove vstopnice, po dve, ali po tri od osebe, kajti tudi to je običajno v drugih mestih, ali pa se preglaš, da so to pot blokove vstopnice neveljavne; to posebno takrat, ako je naročena godba od kakakega društva.

Naj bi predlog, obrazložen v teh vrstah, dobro uvažili. Upati je, da se doseže ž njim tako podkrepitve meščanske godbe, da postane res to, kar bi morala biti, socialen faktor, sredstvo, ki bi družilo ob godbi vse meščanske kroge.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. novembra.

Za vseučilišče v Ljubljani je odposlal peticojo občinski odbor v Poljanah nad Škofjo Loko. Tudi „Bralno društvo“ v Železnikih je odposlalo peticojo. Dalje so iz Dalmacije peticijonirali za vseučilišče v Ljubljani in za pripoznanje izpitov zagrebskega vseučilišča tudi v totranski državni polovici občina selačka, društvo „Hrvatski Sestanak“, „Hrvatska čitalnica“ in „Sokol“ v Šibeniku (prehitel je slovenske „Sokole“), občine imotska in omiška. — Občinski odbor Ihan-ski odposlal je dne 15. nov. peticojo za slov. vseučilišče v Ljubljani. — Občina Trebeljevo v okraju litij-skem je poslala prošnjo na naučno ministertvo za slov. vseučilišče v Ljubljani, ravno tako odbor katoliško-političnega društva za litijski okraj.

Ljubljansko meščanstvo pripravlja za prihodnjo nedeljo, dne 1. dec., velikanski shod, na katerem hoče manifestirati za ustanovitev slovenske uni-

verze v Ljubljani. Gotovo bo ta shod velikanskega pomena — toda seveda morajo vsi Slovenci storiti svojo dolžnost ter se prav gotovo udeležiti tega shoda, kajti le ogromna množica bo imponirala vladi. Apelujemo torej na narodno zavest ljubljanskih Slovencev, da se vsi brez razločka stanu in političnega naziranja udeležijo tega shoda. Roko v roko nastopimo ter glasno zahtevajmo to, kar nam gre: slovensko univerzo v Ljubljani. Opozarjamo že danes na ta shod.

Shodi za vseučilišče po ljubljanski okolici se bodo vedskelepa zaupnikov vršili v nedeljo dne 1. decembra. Na nekaterih krajih bodo shodi dopoldne, po nekaterih bodo pa popoldne. Kraje in ure zborovanj naznanimo pravočasno.

Prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski, dr. Anton Bon. Jeglič se je včeraj povrnil z Dunaja od škofovskih konferenc.

Odlikovanje. Veleč. g. Janez Rozman, častni kanonik in mestni župnik pri sv. Jakobu v Ljubljani, je z brevom papeža Leona XIII. z dne 8. novembra imenovan protonotarijem ad instar particip. in hišnim prelatom sv. Očeta s pravico pontifikalij povodom obhajanja njegove štiridesetletnice duhovnopastirskega delovanja. Prisrčno čestitamo obče priljubljenemu in velezaslužnemu gospodu na izredni časti!

Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji. Premeščeni so bili čč. gg.: Avgust Schauer kot župni upravitelj na Toplo Reber (Unterwarmberg); Frančišek Sturm iz Kočevske Reke (Rieg) kot župni upravitelj v Poljanico (Pöllandl); Josip Plantarič iz Kranja kot župni upravitelj v Šent-Lambert; Josip Potokar iz Tržiča v Kranj; Ivan Barle iz Kranjske gore v Tržič; Ivan Baloh iz Šmarja v Kranjsko goro; Leonard Zupan iz Polhovega Gradca v Šmarje; Jakob Kleindienst s Krke v Polhov Gradec; Vincencij Čibašek iz Spodnje Idrije v Leskovec mesto na Dole; Josip Juvanec s Suhorije kot župni upravitelj v Rakitno; Frančišek Zega s Prema v Št. Vid pri Zatičini; Frančišek Žužek iz Dolenje vasi pri Ribnici v Šent Vid nad Ljubljano; Leopold Kolbezen iz Dragatusa v Dolenjo vas; Anton Bojanec iz Škocijana pri Dobravi kot ekspozit na Suhorijo; Ivan Meršolj z Dobrove kot župni upravitelj v Horjul. — Na novo sta bila nameščena čč. gg. semeniška duhovnika: Jakob Kalan kot duhovni pomočnik na Dobravi pri Kropi in Matija Okorn kot kapelan na Krki. — Nemški viteški red je premestil iz Podzemlja č. P. Janeza Kubinka ter poslal na njegovo mesto č. P. Stanislaja Dostala.

Osebnosti. Poročil se je g. Fran Benkovič, ekonom v Kamniku, z gđ. Beti Petričovo v Blagovici. — Davkarski praktikant g. Vrabec je iz Ljubljane prestavljen v Senožeče.

Javno predavanje. K javnemu predavanju o framaonstvu, ki bode prihodnjo sredo točno ob pol 8. uri zvečer v »Katoliškem Domu« — predaval bode g. deželni poslanec dr. V. Schweitzer — najljudneje vabi odbor »Slovenske kršč. soc. zveze«.

Koncert „Glasbene Matice“. Opozarjamo še enkrat na preimenitni jutranji koncert, pri katerem se bo ob 5. uri popoldne v »Narodnem domu« drugič izvajala Beethovnova »Missa solemnis«. — Vstopnice se dobivajo jutri od 9.—11. ure v trgovini g. Lozarja in od 4. ure dalje pri blagajnici v »Nar. domu«. Vnanje rodoljube opozarjamo še enkrat na ta koncert, h kateremu je dobiti še dovolj sedežev.

»Meščanski klub« je priredil prošli četrtek zabaven večer, ki je zbral prijetno in zabavno družbo. Predsednik gospod Lednik je pozdravil nove ude, in v šaljivih napitnicah se je povedala marsikaka zasoljena, da je bila zabava zares prav živahna. Vmes se je pelo in igralo na klavir. Gosp. predsednik s svojo ljubeznivo taktnostjo pridobiva »Meščanskemu klubu« simpatije vseh, ki prihajajo bodisi tudi le kot gostje k njegovim zabavam.

Liberalno tolovajstvo v Cerkljah. Pripoveduje se, da so liberalci v noči po žu-

panski volitvi napadli posestnika in občinskega svetovaleca Stepica, ko se je vračal na svoj dom. O vzrokih se govori različno, skoro vsi so tega mnenja, da je bil vzrok politika, kajti imenovani posestnik se je zelo trudil, da je pri obeh volitvah padla Hribarjeva stranka, in odtod menda jeza in satansko maščevanje. Stepic je dobil več nevarnih ran z nožem, nekaj celo na glavi in nad očmi. Dve prizadeti osebi sta že pod ključem. Nadalnje bo dognala sodnijska preiskava.

Jubilej predsednika okrožnega sodišča novomeškega gosp. Jožefa Gerdešiča. Iz Novega mesta se nam poroča z dne 20. t. m.: Danes je praznoval tukajšnji predsednik c. kr. okrožnega sodišča veleblg. g. Jožef Gerdešič, vitez avstr. reda železne krone III. vrste, častni meščan občine novomeške i. t. d. štiridesetletnico svojega službovanja. Tem povodom so mu priredili sodnijski uradniki-juristi, notarji in advokatje vsega okrožnega sodišča in mestna občina novomeška jako lepo ovacijo. Sinodi, na predvečer, mu je napravil mestni odbor v zvezi s »Čitalnico«, »Dolenjskim pevskim društvom«, »Meščansko gardo« in »gasilnim društvom« — sijajno sere nado. Danes, na slavnostni dan, so se zbrali skoro vsi sodnijski uradniki-juristi, notarji in advokatji vsega okrožnega sodišča v novi porotni dvorani justične palače, kjer je g. dež. sodnije svetnik Golia v daljšem govoru čestital v imenu uradniškega osebja celega okrožnega sodišča g. predsedniku k temu slavnemu dogodku. Ob enem mu je v znak spoštovanja poklonil krasno štatljo s fotografijami vseh v slavljenčevem področju službujočih sodnijskih uradnikov-juristov, notarjev in advokatov. Akoravno je imela slavnost v prvi vrsti le stanovski značaj, vendar je vse službovanje g. predsednika za celo Dolenjsko toli zelo pomembno, da si dovoljujemo ga v kratkih potezah označiti. Gosp. predsednik je rojen Dolenjec; dovršil je gimnazijske študije v Novem mestu, po dokončanih juridičnih študijah je služboval nad dve tretjini svojega službovanja v raznih uradniških službenih mestih in stopnjah na Dolenjskem in deluje sedaj že 13 let kot predsednik c. kr. okr. sodišča. Kakor malokateremu so mu tedaj znane vse težave in razmere bodisi vsega prebivalstva na Dolenjskem kakor i njemu podrejenega sodnijskega osebja. Kot prvi sodnijski uradnik si je z vzglednim spolnovanjem službenih dolžnostij pridobil toliko zaslug, da je bil odlikovan z avstr. redom železne krone III. vrste; z njim vred delovali so in delujejo vsi njemu podrejeni sodnijski uradi tako vzgledno, da vživajo v vseh slojih prebivalstva neomejeno zaupanje. Mestna občina novomeška ga je imenovala svojim častnim občanom zaradi zaslug, ki si jih je pridobil, da se je pod njegovim predsedništvom za dolgo vrsto let definitivno ugodno rešilo jedno najbolj perečih vprašanj za Novo mesto in vso Dolenjsko s tem, da je ostal tu ne le sedež c. kr. okrožnega sodišča, ampak da se je tu zgradila v vsakem oziru vstrežajoča justična palača, ki diči mesto, in ko se bodo okrog nje sozidala še primerna poslopja, bode še bolj impozantna postala. Da se je ohranilo Dolenjski okrožno sodišče, da more naše prebivalstvo s polnim zaupanjem iskati pravice in pomoči pri naših sodiščih, ki je jedna največjih državljanskih dobrot, da živi med nami toliko odličnih sodnijskih funkcionarjev, ki i v svojem zasebnem delovanju podpirajo interese našega prebivalstva, to so neprecenljive koristi, ki jih imamo od naše sodnijske uprave. In zato zasluži gospod predsednik, ki stoji na čelu temu stanu in v njem že 40 let v korist prebivalstva deluje, v tem važnem trenutku vseh nas največjo zahvalo in zato mu v imenu vseh želimo: Bog ga ohrani še mnogo let zdravega in enako delujočega!

Zabava v »Rokodelskem Domu«. Opozarjamo na jutranji zabavni večer, katerega priredi vrlo »Katol. društvo za mladeniče« v Ljubljani ob 6. uri zvečer v »Rokodelskem Domu«. Društveniki so se naučili dveh jako lepih iger: »Don Manuel« in »Kazen ne izostane«, zato je pričakovati, da občinstvo z zanimanjem poseti jutranji društveni zabavni večer. Vstopnina je prav malenkostna: sedeži od

I. do V. vrste 60 h, od VI. do X. vrste 40 h in stojišče 20 h. Prostovoljni darovi se hvaležno sprejemajo.

Subvencije. Naučno ministerstvo je dalo starinoslovcu gospodu Jerneju Pečniku subvencijo 400 kron za njegova izkopavanja na Kranjskem. Centralna komisija za zgodovinske spomenike je sklenila dati za izkopavanja v Bohinju pod nadzorstvom g. S. Rutarja 200 K.

Iz Idrije Dodatno poročamo, da je ob zadnji povodnji splavalo 3000 kubičnih metrov drv in 1000 kub. m lesa. Škode bode torej okoli 20.000 K. Ali bode kaj pomagalo? Pri delavcih varčujejo, da je skoro sramotno.

Iz kamniškega okraja, 20. novembra. Zelo nas je razveselilo, da se je naš državni poslanec gospod Pogačnik potegnil v državnem zboru za odškodbo naših zemljišč vsled zadnjih nališov. Kamniška Bistrica vedno bolj trga svet ter proizvoda leto za leto več škoda. Dvakrat smo že v deželnem zboru potrkali za uravnavo bregov, Bog ve, kedaj bomo uslišani. Voda pridrvi kot jelen, polje jo pa zajezuje!

Neznosne razmere pri zgradbi predora skozi Karavanke. Z Jesenic se nam poroča, da imajo jutri v nedeljo župani z Gorenjske doline sestanek, na katerem bodo sestavili peticijo na železniško ministerstvo, v kateri se bode pojasnilo, da je za vožnje in druga dela dovolj domačinov in da je bilo o nasprotnem ministerstvo napadno informovano.

Zdravniška zbornica kranjska in zavarovalnice zoper nezgode. Zdravniška zbornica kranjska sklenila je z zavarovalnicami zoper nezgode sledečo pogodbo, ki je od 1. avgusta 1901 naprej v veljavi: 1. Zavarovalnice zoper nezgode pošljejo takoj po sprejemu naznanila poškodbe dotičnemu zdravniku stranke formularije za poročila (naznanilo in konečno poročilo ter obratne kuverte s potrebnimi znamkami.) — 2. Koj po sprejemu formularij odgovori zdravnik na stavljena vprašanja ter pošlje izgotovljeno in podpisano poročilo nemudoma zavarovalnici, od katere je prejel formularije, in sicer direktno. Istotako pošlje zdravnik konečno poročilo takoj po končanem zdravljenju ali najdalje po zopetni zmožnosti za delo izgotovljeno in podpisano. — 3. Zdravniška poročila smatrajo zavarovalnice kolikor mogoče za tajna. — 4. Kot honorar za zdravniško poročilo (naznanilo in sklep) v vsaki nezgodni zadevi plača zavarovalnica direktno zdravniku 6 kron, katere nakaže zavarovalnica takoj po sprejemu konečnega poročila zdravniku. — 5. Pravice zavarovalnic, odtegniti zdravniku plačani honorar od odškodovalnega zneska, ne tangira navedena pogodba. — 6. Zavarovalnice bodo uporabljale za poročilne formularije kolikor mogoče enotne obrazce. — 8. Predleža pogodba, ki je stopila dne 1. avgusta 1901 v veljavo, je obvezna za vse zbornično-obvezne člane kranjskega okoliša, kakor za zavarovalnice, ki so podpisale to pogodbo.

Utopljenec. Dne 17. t. m. na sorškem mostu v Medvodah ponesrečenega Franceta Černe vg. Mostarjevega iz Zaloga štev. 28, tovar. delavca in očeta sedmero nepreskrbljenih otrok, je Sava zanesla do Dola, kjer so ga po komisijskem ogledu včeraj pokopali.

Ponesrečil je v četrtek v Zagorju ob Savi v kamnolomu delavec Jožef Vozelj. Pri razstreljevanju je padla nanj skala, da mu je zlomilo križ. Ponesrečenca so odpeljali v deželno bolnico.

Samomorilka v Kamniku, o kateri smo že poročali, je 21letna Marija Cermelj iz Budanj.

Ogenj v Volavljah. V sredo 20. novembra dopoldne okrog desete ure pričelo je goreti v Volavljah, največji vasi župnije Prežganje. Iz dosedaj neznanega vzroka se je vnela na podu Marka Ljubič št. 29 krma in ko so ljudje zapazili, je bila že vsa streha v plamenu. Nevarnost je bila sila velika, da ne pogori vsa vas z okoli 30 številkami z vsemi gospodarskimi poslopji, ker so hiše blizu skupaj in polno gorljivih predmetov, zlasti stelje, krog njih. K sreči ni bilo sape; ljudje so hitro prišli skupaj in vode je bilo polno v vodnjakih, tako da so ogenj omejili. Pogorelo je posestniku Marku Ljubič razun jednega kozolca popolnoma vse: vse

žito, vsa krma za živino, trije debeli prašiči in 18 ovac, ki so v ogenj poskakali. Velik revež je pomoči in podpore potreben; zavarovan je bil pri novi vzajemni zavarovalnici v Ljubljani.

Predavanje g. Vrhovca. Opozarja se na jutranje predavanje gosp. c. k. prof. Ivana Vrhovca v mestni dekliški šoli na Sv. Jakoba trgu »o spominih na ljubljanska pokopališča in o prvi napravi pokopališča pri Sv. Krištofu.«

Mrva iz kamniškega okraja za Angleže. Iz kamniškega okraja se je tudi odpeljalo nekaj mrve v Afriko za angleške konje, torej je šlo iz Avstrije za pohlepne Angleže večje število konj, sedla in mrva in morda še kaj.

Ljubljanske novice. Velika nesreča na elektriški železnici bi se bila skoro prigodila včeraj zvečer. Prehod dolenjske železnice na Dolenjski cesti je bil že zaprt, ko je privozil elektriški voz in se zaletel v zaprto ograjo, katero je zlomil. Voznik ni radi megle videl, da je ograja zaprta. Ako bi takrat privozil mimo vlak, zgodila bi se bila lahko strašna nesreča — Salezijanci pridejo te dni v Ljubljano. — Osem kandelabrov na novi most postavi g. Žabkar prihodnji teden. — Razstava predmetov iz kruha (komisa), katere je umetno-dovršeno izdelal bivši kaznjeneec, nahaja se za nekaj časa v poslopju hotela Lloyd na sv. Petra cesti. Vstopnina je 15 in 10 kr. Ondi se tudi brezplačno poučuje v izdelovanju predmetov iz kruha. — Delavcev v Ljubljani je bilo v pretekli stavbinski sezoni domačih in tujih 1100. Izven tega je bilo na delu pet oddelkov prisiljenecv, trije oddelki kaznjencev in en oddelek kaznjencev iz zapora Karlau pri Gradcu. — Ogenj. V restavraciji južnega kolodvora so se danes ob četrtni na 11 po noči vnele cunje, s katerimi je bil nek dimnik zamašen. Požarna bramba je prihitela na lice mesta, a domačini so že prej udušili ogenj. — Ulom pri sv. Krištofu. V cerkvi sv. Krištofa je neznan tat ulomil v nabiralnik in ukral iz nabiralnika 40 v. — Miklavžev semenj bode letos na Kongresnem trgu na južnem robu »Zvezde«. — Tatvina. Posestnici Frančiški Hibernik na Martinovi cesti je neznan tat pobral mnogo obleke. — Urania gledališče prične s slovenskimi predstavami v Ljubljani prihodnjo sredo. — Policija prijela je znanega tičarja Windiša. Uničil je letos že več 1000 tičev. — »Kecskemety« v restavraciji. Včeraj zvečer je bil zopet velik vihar na tukajšnjem kolodvoru. V restavraciji je sedel nek gospod, o katerem so ljudje mislili, da je glasoviti defraudant. Polica je s fotografijo v roki moral dokazovati ljudem, da ni še pravi.

Volitev župana. Dne 19. t. m. je bil soglasno izvoljen županom ambruške občine Fr. Škufca iz Primče vasi, svetovalci: Fr. Perko ml. iz Ambrusa, Fr. Papež iz Korinja, Janez Zavodnik iz Grintovca, Janez Hočevar iz Višenj. Vsi so vrli katoliški možje.

Občinske volitve v Gradcu. Pri včerajšnjih ožjih volitvah iz tretjega razreda so bili prodrli trije kandidati socijalnih demokratov in dva kandidata združenih nemških liberalcev in nacionalcev. Socijalno demokratični urednik dr. M. Schacherl je propadel. Dočim je bil pri volitvi v torek oddan od 4670 glasov 2801 glas, bilo je včeraj oddanih 3093 glasov. Socijalni demokratje so dobili največ 1560 glasov, združeni nemški liberalci in nacionalci največ 1536 glasov. Pred magistratom je čakalo izida volitev 6000 oseb. Socijalni demokratje so pozdravili izid s »Hoch« klici in petjem, nacionalci in liberalci so jim pa zvižgali. Drugi podžupan graški Wirth je včeraj propadel.

Nemški naskok. Prihodnji teden naskočijo Nemci okrajni zastop slovenjegraški. Nemci delajo na vse sile, da bi dobili v roke večino in s tem gospodarstvo čez celi okraj. Slovenci, pazite, da nasprotnik ne doseže vspeha!

Srbski visokošolci v Gradcu so se izjavili proti univerzi za Jugoslovane v Ljubljani, pač pa so se izjavili za samoslovensko univerzo v Ljubljani.

Izpred mariborskega porotnega sodišča. Porotniki v Mariboru so oprostili

44-letnega Franca Ilesiča iz Št. Lovrenca, obtoženega ponarejanja menjic, njegova žena pa je dobila tri leta težke ječe.

Ženo vrgel v vodo. Pred mariborskimi porotniki je stal 22. t. m. pekovski pomočnik Nikolaj Miklenič iz Vozenice, obtožen, da je svojo ženo vrgel v vodo, kjer se je utopila. Miklenič je bil obsojen k smrti na vešalah.

Očem ubijalec. Pred mariborskimi porotniki je bil 21. t. m. obsojen na 6 let težke ječe, poostrene s postom in temnico 39-letni kočar Štefan Karo iz Stojnice, ki je svojega 2-letnega pastorka Janeza Preloga tako pretepal, da je otrok vsled poškodb umrl.

Mariborski vodovod se odpre pri hodnji teden.

Umrl je štajerski deželni poslanec Leon Oberascher, pristaš Rokitskega.

Divjega mačka ustrelil. Izvanredno velikega divjega mačka je ustrelil pred kratkim logar podsredške graščine Kraupner. Zver je bila čez 1 meter dolga in čez 6 kg. težka.

Umor. Naprli so posestnikovega sina J. Šalamona od Sv. Andreja v Slov. goricah, ker se je dobilo nekaj novih dokazov, da je l. 1893. umoril dekle pri svojih stariših Marijo Kosiša.

Razpis službe. Na trirazredni ljudski šoli v Zgornji Poljskavi se bode do Velike noči 1903 stalno namestila učiteljska služba z dohodki po III. krajnem razredu in prostim stanovanjem. Prošnje do 20. decembra t. l. na krajni šolski svet v Zgornji Poljskavi.

Ustanovitelj frančiškanske cerkve v Beljaku umrl. Iz Beljaka se nam piše: Umrl je 18. t. m. v Solnogradu mil. g. monsinjor Štefan Dioniz Cserveny pl. Zabor, inful. prelat, titul. konsistor. svetovalec krške škofije in c. kr. vojaški kurat I. vrste v p. itd. v starosti 75 let. — Po rojstvu ogrski Slovak je bil kot vojaški duhovnik na bojiščih v Italiji in na Severnem Češkem. Od cesarja in papeža odlikovan je živel mnogo let v Solnogradu umirovljen; a ne samo za se, ampak do brote deleč trpečim in delajoč v prospeh svete katoliške cerkve. Zraven velike lepe »Jožefove hiše« s tremi dobrodelnimi zavodi, katere ustanovitelj in ohranitelj je bil z ogromnimi svotami, je živel zaslužni prelat v mali hišici tako skromno in varčno, kakor malokateri človek. — Posebno velik prijatelj in podpornik je bil rajni gospod Cserveny frančiškanom in kapucinom. Ne samo, da je mnogim samostanom na Tirolskem, Solnograškem in Zgornjem Avstrijskem pomagal pri potrebnih prezidavah in popravah, je ustanovil in sezidal oo. kapucinom samostan v Braunau na Zgornjem Avstrijskem in oo. frančiškanom v Beljaku na Koroškem samostan in veličastno krasno cerkev sv. Miklavža, katero hvali in občuduje domačin in tujec. — Beljaška ustanova je bila preblagemu rajnemu najbolj pri srcu; vsako leto je prišel obiskat za nekaj dni, veselil se je vsakega uspeha v verskem oziru, skrbno se je zanimal za vsako njeno zadevo in pomagal, kjer je bilo potrebno. Izdal je svoje premoženje Bogu v čast in duševno korist bližnjega. — Kako blaga in pravična je bila njegova duša, kažejo besede, katere je enkrat izgovoril: »Ko sem v Beljaku zidal cerkev in samostan, sem mislil tudi na uboge, a dobre katoliške Slovence.« Hotel je reči: Slovenci v Beljaku, v bližnji in daljni okolici naj bi tu našli duhovno pomoč, in tudi slovenski redovniki naj bi tu delovali v dušni blagor Slovencev. Naj bi se ta njegova želja vedno izpolnjevala! Koristiti je hotel vsem — Nemcem in Slovincem — prav po nazorih svete cerkve, katera je in hoče biti vsem narodom enako pravična. Blagi rajni, ki je toliko dobrega in lepega izvedel, naj pa v miru počiva in naj tam uživa sadove svojih mnogih dobrih del, katera so mu tja sledila v večnost.

103. rojstni dan praznuje dne 19. jan. 1902 gdč. Katarina Klančnik v celovski hiralnici. Starka je še vedno zdrava in primeroma krepka. Rojena je bila l. 1799.

Trojčke, in sicer fante, je v Bistrici ob Dravi porodila žena trgovca Grosi. Kmalu pa so umrli vsi trije.

Deželnozborske volitve v Istri. Slovanski volivni moške so na veliko jezo

Italijanov prodrli v Milja h. Milje imajo 9 volivnih mož. Dolina je volila 10 slov. volivnih mož, Marezige 6, Korte 1. Lahi so zmagali v Kanfanaru samo z 1 glasom večine, v Opertalju, na Porečini, Sanvinčenti in na Puljščini.

Shod za laško univerzo pripravljajo tržaški Lahi za dan 1. decembra v »Politeama Rosettia«.

K stavki na učiteljsku v Kopru, ki se je začela radi učitelja Dragot. Pribila, se še poroča: Ob 4. uri so vsi učiteljski prišli in corpore v zavod. Tu jim je rekel jeden gospodov profesorjev, naj se ne zbira pred zavodom, ker so vsi izključeni! Oho, gospodje! Stara slovenska pri-slovica pravi: »Učitelj je radi učenec, ne učenec radi učitelja?« In mari jih hočejo izključiti brez konference?! Ako bi pa to bilo res, kaj poreče k temu dežela, v kateri kravo primanjkuje učiteljev? Mar naj bo ona trpela, da ne dobi v štirih letih nobenega učitelja radi jednega? Menimo, da ne.

Dvanajstletna samomorilka. V Trstu se je umorila dvanajstletna Ivana Krebs, ker jo je njena gospodinja odpustila z dela.

Posl. Schneider o židih Pri večerajšnji »kongregacijski« razpravi oglašil se je tudi največji »prijatelj« židovstva. Iz njegovega vrlo zanimivega govora povzamemo naslednje pikantnosti: »Obširna razprava se vrši o naseljevanju francoskih kongregacij, mejtem, ko se moremo na severnem in državnem kolodvoru vsak dan prepričati, koliko poljskih, ruskih in rumunskih judov se importira na Dunaj. Pričetkom 19. stol. je bilo na Dunaju 20.000 judov, sedaj jih je nad 150.000. Tu so pa videti samo tisti, ki se priznavajo za jude. Imamo pa še nebroj židov, die sich nix zu erkennen geben«. Ko soc. dem. Seitz napravi neki mejklic, pravi Schneider: »Prosim, gospod predsednik, povejte židu Seitzu, da nimam z njim ničesar govoriti; z judom sploh nič ne govorim«. — »Poglejte posl. Seitzu in videli boste, jeli žid ali človek«. — Potem pa Schneider nadaljuje: »Judje se mejebojno vohajo. Židje so tudi radi tega tako neprijetni, ker se mnogo bolj množijo nego nežidje. Židovsko vprašanje je svetovno in kulturno vprašanje, ki se more rešiti le s krvjo in železom. Ko bi jaz moral izvršiti židovski krst, bi se poslužil sistema sv. Janeza, le malo boljše. Vsakega žida bi potopil v vodo in ga vsaj pet minut držal pod vodo«. — Nato popisuje, kako so židje državi škodljivi, ter pravi: Španijo so židje tako daleč pripravili, da se je morala vpletati inkvizicija. Če bi jaz bil veliki inkvizitor, bi bil Torquemada v primeri z mano »šuštarski poba«.

Angleški kralj je dejal, da noče biti prej slovesno kronan predno ni končana južno afriška vojna. Naj pa čaka!

Najden rokopis sv. Petra? Hrvatski list »Glas naroda« prinaša zanimivo notico, glasom katere se je baje našel prastari rokopis sv. Petra v kolibi nekega puščavnika na gori Getsemani. Ta puščavnik z imenom Kore, umrl je 13. julija t. l. v Jeruzalemu, kjer je živel zadnja leta. Starčka v starosti 100 let poznali so po celem mestu ter ga imeli za »jako svetega«. Živel je do zadnjih let v popolnej samoti na gori Getsemani v malej skalnati razpoki. Z nikomur ni občeval, ker je bil nem. Ker oblastva po smrti tega človeka niso znala o njem, odšlo je posebno poslanstvo, da preišče prejšnje bivališče njegovo. V kamnatej votlini našli so revno bivališče puščavnikovo in pod posteljo iz živalskih kož so našli uhod v nižjo luknjo, kjer je bil mali z železom okovani kovček. V kovčku je bilo precej francoskega in turškega denarja, večinoma starih novcev. Pod denarjem na dnu kovčka ležal je rokopis, pisan na papirusu, zavit v zeleno sukno, ki se je pa vsled starosti popolno razsulo. Rokopis pa je cel ter pisan s hebrejskimi črkami v starožidovskem jeziku in se glasi: »Jaz Peter, ribar Jezusa, sina Marije, propovednik njegove vere, govorim celemu svetu po Gospodovej zapovedi in v Njegovem Imenu.« Rokopis je podpisan čisto razločno: »Jaz Peter, ribar, v imenu Jezusa, v 50. letu svojega življenja, napisal sem one reči ljubezni na dan tretje velike noči po smrti mojega Učitelja Jezusa Kristusa, sina Marije, v koči Beljevi pri svetišču Gospodovem.« Papirus je vzlic svoje starosti dobro ohranjen. Rokopis so najprvo preštudirali jeruzalemski učenjaki, vendar niso mogli natančno razumeti njega vsebine. Prepričali pa so se, da s tako čistim starožidovskim jezikom mogel je pisati le človek, ki je živel ob času Kristusa. Da se popolno razjasni ta prezanimivi rokopis, naznanili so ga »Biblijskemu društvu« v Londonu, katero je takoj poslalo svoje najboljše poznavatelje starožidovskega jezika. Po dol-

gem in natančnem preiskovanju in proučevanju izjavili so ti učenjaki, da rokopis ni ponarejen od kogarkoli, temveč da je res lastnoročno pismo sv. Petra aposteljska. To društvo v Londonu je za dragoceni rokopis ponudilo rojakom starega puščavnika Kore, pri katerem so ga našli, 20.000 funtov šterlingov (500.000 kron), toda oni ga ne prodajo za nobeno ceno. Dovolili so pa društvu, da sme rokopis fotografirati.

Sejmi po Slovenskem od 25. do 30. novembra. Na Kranjskem: 25. v Škofji Loki, Domžalah, Zatični, Krškem in Št. Rupertu; 30. na Gočah, v Kočevju, Planini, na Kalu, Vačah, v Trzinu, Turjaku in Železnikih. — Na slov. Štajerskem: 25. v Kanižu, Ptuj, Dobru in Vildonu; 30. pri Sv. Andražu, Celju, Rogatecu in Svičini. — Na Koroškem: 25. v Zg. Dravogradu in Grajfenbergu; 28. v Zg. Dravogradu. — Na Primorskem: 25. v Vidmu (7 dni); 26. v Divači; 27. v Novemgradu. Vencu in Vidmu; 28. v Gorici; 30. v Cevdatu.

Društva.

(Zdravniška zbornica kranjska) nam javlja: Dne 2. decembra razdelila se bo v proslavo spomenice na 50letno vladanje Nj. Veličanstva cesarja v smislu sklepa zdravniške zbornice kranjske z dne 8. novembra 1898 svota 200 kron med potrebne zdravnike kranjske zdravniške zbornice. Dotične prošnje vložiti je do 30. novembra na predsedništvo zdravniške zbornice kranjske.

(Vabilo) k veselici, katero priredi katoliško bralno društvo na Vrhniki v nedeljo dne 24. novembra t. leta v dvorani »Katoliškega doma«. Vspored: 1. M. pl. Farkaš: »Šumi Marica«, bolgarska koračnica, tamburaški zbor. 2. Nagovor gospoda predsednika. 3. A. Nedved: »Domovina« moški zbor. 4. M. pl. Farkaš: »Santa Lucia«, neapolitanska pesem, tamburaški zbor. 5. Fr. Gerbič: »Želja Slovenca na tujem«, moški zbor. 6. M. pl. Farkaš: »Polka des Mandolines«, tamburaški zbor. 7. »Dimnikar — knez; knez — dimnikar«. Burka v enem dejanji; prosto iz nemščine. — Cisti dohodek je namenjen društveni knjižnici. — Začetek točno ob polu 7. uri zvečer. — Vstopnina: Sedeži: prve vrste 1 K, druge vrste 60 h, stojišče 40 h. — K obilni udeležbi vabi najljubdeje

O d b o r.

(Katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Trzinu) bode priredilo v nedeljo, dne 24. novembra 1901 pred stavbo v prostorih gosp. Franca Perkota (po domače »pri Jožku«) s sledečim vspešnim: 1. Petje: 1. Jadransko morje, Ant. Hajdrih. 2. Na planini P. H. Sattner. 3. Planinska Ant. Foerster. 4. Ne v d a j m o s e ! Kratkočasnica v jednom dejanju (spisal dr. J. Vošnjak) III. L o k a v i s n u b a č. Veseligrada v jednom dejanju (spisal A. L. Bistriški). Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Tedenski koledar.

Nedelja, 24. nov.: 26. pobink. Jaz od Križa sp.; evang.: Jezus prerokuje razdejanje Jeruzalema. Mat. 24. — Ponedeljek, 25. nov.: Katarina d. m. — Torek, 26. nov.: Maver m. — Sreda, 27. nov.: Valerijan šk. — Četrtek, 28. nov.: Sostan m. — Petek, 29. nov.: Saturnin m. — Sobota, 30. nov.: Andrej ap. — Solnce izide 30. nov. ob 7. uri 27. min. zaide pa ob 4. uri 12 min. — Lunin spremin: Ščip 26. nov. ob 2. uri 16 minut zjutraj. — Musica sacra v nedeljo, 24. nov.: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Misa Patriarchalis, zložil Don Lorenzo Perosi, graduale Anton Foerster, ofertorij Otto Kornmüller. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Nedeljsko mašo št. 3. v B-dur zl. Fr. Schöpf, graduale »Diffusa est« zl. M. Brosig, ofertorij »Gloria et honore« zl. M. Brosig.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica, 23. novembra. Slogina stranka ima na Tolminskem, in Goriškem veliko večino, na Krasu neodločeno.

Gradeo, 23. nov. Ob dveh je bil shod slov. akademikov na univerzi, da zavzame stališče napram poslancem.

Gradeo, 23. nov. Permanentni odbor za osnivanje slovenskega vseučilišča je poslal ministerskemu predsedniku prošnjo za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani. V tem spisu se naštevajo vsa zgodovina slovanskih vseučiliških teženj. Že pred 50 leti je to vlada obljubila, posamezne stolice so se že osnovali. Pravično je, da se ta zahteva enkrat izvede.

Gradeo, 23. nov. Nemški listi poročajo o nesporazumljenju med slovanskimi dijaki v Gradeu zaradi ljubljans-

skega vseučilišča. Te vesti so neresnične in tendenciozno izmišljene.

Gradeo, 23. nov. »Graz. Volksbl.« poroča, da je minister Hartel rekel dr. Luegerju, da pozove rektorja brzojavno na Dunaj. Slovenskega dijaštva se je polastila vznemirjenost radi izjav slovenskih poslancev pri posvetovanju klubovih načelnikov radi univerze.

Wallsee, 23. nov. (C. B.) Ob cesarjevi navzočnosti se je vršil danes krst novorojene nadvojvodinje, ki je dobila imeni Marija Elizabeta.

Kobarid, 23. nov. Dreznica volila enoglasno dva volivna moža za »Slogine« kandidate.

Zader, 23. novembra. Cesarski namestnik dalmatinski fzm. pl. David je demisioniral. Cesar je njegovo demisijo sprejel.

Dunaj, 23. nov. Današnji listi poročajo o mnogih izpremabah v političnih in diplomatskih službah. Govori se o teh izpremabah: Predsednik urada za zunanje zadeve Doczy gre že prihodnje dni v pokoj. V Bosni odstopi Kallay in na njegovo mesto pride hrvaški ban Khuen-Hedervary. Prihodnji hrvaški ban bo grof Pejačević. Civilni adlatus Khuenov postane sekcijski šef Krajčević. Vojaškega načelnika Bosne Appela odpokličejo in na njegovo mesto pride sedanji vojni minister Krieghammer. Te izpremembe, kakor tudi demisija dalmatinskega cesarskega namestnika, so v zvezi s prihodnjo aneksijo Bosne in Hercegovine, ki se ima kmalu izvršiti.

Dunaj, 23. nov. V parlamentarnih krogih se govori, da v kratkem odstopi justični minister Spens-Boden, ker imajo češki poslanci mnoge pritožbe proti njemu.

Dunaj, 23. nov. Nekateri listi prinašajo poročila, da se je hotela srbska kraljica Draga po nekem prepisu s kraljem Aleksandrom usmrtiti. S silo so preprečili njeno namero.

Dunaj, 23. nov. Profesor Krafft Ebing se poda meseca aprila v pokoj. Njegov naslednik bode skoro gotovo Wagner pl. Jauregg.

Dunaj, 23. nov. Naslednikom grofa Revertera pri Vatikanu je imenovan seke. načelnik Szeczen.

Budimpešta, 23. nov. Dočim nekatere vesti trdijo, da se je Kecskemety predvčerajšnjim ukreal v Genua proti Ameriki, trdijo nekateri, da je defraudant še v Budimpešti in da je znesek 400.000 K skril pri nekem prijatelju. Dotičnega defraudantovega prijatelja ostro opazujejo.

Budimpešta, 23. nov. (C. B.) Finančni minister je danes predložil proračun za leto 1902 in štirimesečni budgetni provizorij. Skupni dohodki se proračunavajo na 1.086.870.018 K, stroški pa 1.086.749.083 K, torej prebitok 120.935 ali za 85.000 K več, kakor v letošnjem letu.

Atene, 23. nov. (C. B.) Ministerski predsednik Teotokis je v četrtek podal ostavko, katere pa kralj ni sprejel.

Atene, 23. nov. Zbornica se je sošla k volitvi predsedstva. Mej posamnimi poslanci se je vnel živahen razpor. Ker ministri niso bili prisotni, je opozicija po deputaciji šla po nje.

Berolin, 23. nov. Nemški prestolonaslednik bode potoval okoli sveta.

Berolin, 23. nov. Ruska in nemška vlada pripravljata posvetovanja proti anarhistom.

Lille, 23. nov. Stavkujoči rudarji so sklenili, da se v slučaju, ako stavka ne bo imela vspeha, podajo v velikem številu v Pariz.

London, 23. nov. Nemški poslanik grof Hatzfeld je umrl včeraj v nemškem poslanstvu.

London, 23. nov. Lord Salisbury namerava v kratkem demisionirati. Njegov namestnik bode lord Rosebery.

Pekin, 23. nov. Iz Kantona v Huhao se zgradi elektriška železnica.

Kapstadt. 23. nov. Kapitan Elliot je v zahodni Griqua-deželi imel boj z Buri. Ti so se morali umakniti in pustiti (?) svoje konje. Šest Burov je padlo, 1 je ranjen. Na angleški strani je padel kapitan Elliot, 3 častniki so ranjeni (in moštvo?).

Umrli so:

21. novembra. Rudolf Šule, potovalčev sin, 11 dni. Opekarska cesta 10, brevesni katar.
V hiralnici:
21. novembra. Franja Renko, delavka, 46 let, kron. prsna vodenica.
V bolnišnici:
19. novembra. Franja Bitenc, gostija 65 let, pleurit.
20. novembra. Marijara G. Antbal, delavčeva žena, 47 let, srčna hila.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. srednja uračn. tlak 738-0 mm

Da	Čas opazovanja	Stanje neba	Temperatura v soncu	Temperatura v senci	Vetrar	Nebo	Pojavnost
22	9. zvez.	733 3	20	brezvetr.	megla		
23	7. zvez.	733 1	16	sr. zah.	megla		00
	2. popol.	733 7	4-2	sl. zah.	dež		

Srednja večerjska temperatura 1-2 normala 21

Zahvala. 1128 1-1

Za mnogobrojno izraženo sočutje ob boleznih in smrti naše v Gospodu počivajoče hčere

Ivane

osobito pa za obilno vdeležbo ob njenem pogrebu izrekamo tem potom. duhovščini, vsem prijateljem in znancem našo najiskrenejšo zahvalo.

V Idriji, 22. novembra 1901.

Rodbina Franc Bizjakova.

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste, v pritličju meščanske hiše.

Vhod s Pogačarjevega trga.

Fotoplastiška potovanja po celem svetu v popolni istini.

Videti je ta teden

to je od nedelje 24. do 30. novembra:

(IV. cikel) Nadaljevanje zanimivega

potovanja skozi pariško razstavo.

Odpri vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. zjutraj do 9. zvečer. 1126 1-1

Vstopnice za odrasle 40 h. za otroke, dijake in voake od narednika niže 20 h.

Gobe, venecijanske in španske. Najceneje ima v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 22 11-4

Na Golniku pri Tržiču, postaja Kranj, se prodá na 1122 4-2

prostovoljni dražbi

dné 26. novembra od 10 ure zjutraj:

19 krav, 1 bik, 20 glav mlade govedi, 1 kobilica, 2000 stotov sena, stroj za posnemanje mleka (centrifuga) in druga mlekarska oprava.

Na najvišje povelje Nj. c. in k. apost. Veličanstva

XXXIV. c. kr. državna loterija

v civilne dobrodelne namene tostranske države.

Ta denarna loterija,

edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 16.404 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 442.900 kron.

Glavni dobitnik znaša

200.000 kron

v gotovem denarju.

Žrebanje nepreklicljivo dné 12. dec. 1901.

Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke so dobili na Dunaju pri uradu za državne loterije, III. Vordere Zollamstrasse 7, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštah, brezjavnih in železniških uradih ter v menjalnicah itd. — Načrti za žrebanje brezplačno. 129 10-6

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

C. kr. vodstvo državne loterije.

Oddelek za državne loterije.

Natečaj.

V stolnej cerkvi biskupije djakovske in sriemske izpraznjeno je mesto koralnega pevca za II. bas.

Za popolnenje tega mesta razpisuje se s tem natečaj do dné 10. decembra t. l. s sledečimi pogoji:

1. letna plača dvanajst sto (1200) kron;
2. naravno stanovanje z obširnimi vrtem ali relutom 200 K;
3. šest seznjev drv.

Ponužniki naj svoje prošnje dopošljejo na „stolni kaptol u Djakovu“ do zgoraj označenega roka in podpro s potrebnimi dokazili: da niso prekožali 40. leta, da so telesno zdravi, da znajo hrvatski ali vsaj kak slovenski jezik, da so večji orgljanju in koralnemu petju.

Prednost imajo oni, ki so dovršili kak višji glasbeni zavod 1039 3-3

V Djakovu, 24. oktobra 1901.

Stolni kaptol djakovski.

Opazka. Kdor dobi gornje mesto, ima nado, da bo, če se izkaže večaka, imenovan za zborovod o „hrvatskog pjevačkog društva Preradović“ v Djakovu z letno plačo 360 K z upanjem, da se mu ta plača poveša v slučaju, da izkaže posebno izurjenost

Redka prilika!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalogo. Pošijam torej vsakomur sledeče p. edmete le proti temu, da se mi povrne glđ. 6-60, in sicer:

- 6 komadov najljepših namiznih nožev s prstno anglesko klnjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrn h vilio iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žilo;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žilo;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašič za podklado;
- 2 kom. efektivnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najlin. sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo glđ. 6-60. Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo glđ. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni glđ. 6-60. Američansko patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 20 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek, in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to

krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

božično, novoletno in priložnostno darilo kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 130 5-1

A. HIRSCHBERG-n

eksportni hiši američanskega patent, srebrnega blaga na Dunaju. II., Rembrandstr. 19 R.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko. (Zdrava kovina.)

Izvlaček iz pohvalnih pisem:

Pilis, 24. avg. 1896. (Pešt. komitat)

Vaše blagorodje!

Sem zelo zadovoljen z garnituro. Prosim pošljite mi svakihi baronici Nyary roj. Somogyi v Szante tri take garniture baron Julij Nyary.

Gradec, 13. jun. 1897.

Z Vašo amer. patent. srebrno zbirko sem zelo zadovoljen. Priporočam bom Vaše blago svojim znancem. S spoštovanjem Ant. Marx, c. kr. policijski uradnik.

S patent. srebrno garnituro sem prav zadovoljen; prosim še za štiri take garniture. — Egidij Gasser, župnik v uradu Jenesen pri Bolzanu, Tirolsko.

Važno! Za Važno!

gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, koru-nine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redline in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, kirurška obvežila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega čaja, ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopel. 304 4-6

Oblastv. konces. oddaja strupov.

— Za živinorejce —

posebno pripravljeno: grenka sol, dvojna sol, solitar, encjan, kolmož, krmilno apno itd. Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alozij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Vel ki stradon št. 9

priloga slav. občinstvu in preč. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. Cene nizke. 598 29-22

Lasni izdelek.

Ceniki franko in brezplačno.

Bukov žir ali zrnje (bukovce), sveže smrekove storže in smrekovo seme, kakor tudi suhe jedilne gobe, sejalni želod, posušen želod, divji kostanj, seno in češmin 1106 3-2

kupuje po najvišjih cenah na debelo in drobno

Jos. Leuc.

trgovina z deželniimi pridelki, Ljubljana, Resljeva cesta 1.

Avgust Repič, sodar.

Ljubljana, Kolezijske ulice št. 16

(v Trnovem)

izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah. 679 26-20

Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Laupna brzajavna poročila!

Iznenaden dogodek: P. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi se naznanja, da vsled dogovora od 30. oktobra 1901 se od 1. novembra t. l. naprej pri gospodu

Ivan Miklauc v Ljubljani

samo na Starem trgu št. 13 „pri Zvezdi“

popolnoma prodaja: konfekcijsko, manufakturno, pleteno, perilno blago, potem odeje, ogrinjavke, berolinske rute vsake vrste; mnogobrojna izbira zimskih ženskih površnih jopic ali bluz, in še velika izber, katero ni vse tu navedeno zimsko in letno blago, kar se še sploh v prodajalni nahaja po neizmerno nizki ceni; ker ravno take ugodne prilike za nakup blaga, do zdaj še nikdar ni bilo, se sl. p. n. občinstvo uljudno vabi, da se nemudoma posluži te najugodnejše prilike, katera se ravno zdaj mudi.

Zagotavljam p. n. slavno občinstvo, da se pri meni dobro in trpežno blago mnogo ceneje prodaja, kakor pri vsaki drugi razprodaji. Dokaz temu je na vsakem komadu v izlošbi na listkih razviden.

Za mnogobrojen obisk in naklonjenost še za nadalje prosim

1127 2-1

IVAN MIKLAUC,

samo na Starem trgu št. 13. „pri Zvezdi“.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

1098 40-39

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon št. 57.

Živila MAGGI so najboljša.

Maggi za zabelo
daje juham, omaki, sočivju itd.
nenavaden, čvrst, prijeten okus.
Zadostuje malo kapelj.
Steklenica od 50 l. višje.

Juhe v tabletih.
Tablet za 2 porčiji 15 h.
Maggi je juhe v tabletih omo-
či čisto urno, samo s prilivanjem
vode, napraviti krepko, lahko pre-
pavljivo in zdravo juho.
19 različnih vrst.

Consommé- in Bouillon-škatlice.
1 Consommé-škatlica za 2 porčiji
najfinejše močne juhe 20 h.
1 Bouillon-škatlica za 2 porčiji
močne mesne juhe 15 h.
Se takoj napravi z vrelo vodo brez dru-
zega dostavka. 904 3

Jeden poskus bolj prepriča, kakor vsaka reklama.

Je dobiti v vseh prodajalnicah kolonijalnega blaga, delikates in dišav.

Št. 3736.

Razpis.

1120 2-2

Na Jesenicah na Gorenjskem je s 1. prosincem namestiti službo občinskega stražnika

z letno plačo 800 K., katera se zviša ob zadovoljivem službovanju, s prosto službeno obleko in prostim stanovanjem. Prosilci naj svoje prošnje vložijo pri občinskem uradu do 15. decembra t. l. Dosluženi orožniki imajo prednost.

Občinski urad na Jesenicah,
dné 17. novembra 1901.

Št. 39.346.

Razpis

1087 3-3

cesar Franc Jožefovih jubilejskih ustanov.

Dne 2. decembra oddati je pri mestnem magistratu ljubljanskem cesar Franc Jožefovi jubilejske ustanove, namenjene onim mestnim revežem, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada. Teh ustanov je dvanajst in sicer: dve po 50 K., deset pa po 40 K., in je prošnja za njih podelitev vlagati do 28. novembra letos pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.
dné 5. novembra 1901.

Št. 409/Pr.

Razpis službe.

1114 2-2

Pri mestnem magistratu je stalno popolniti službo

mestnega zdravnika

s prejemki V. činovnega razreda, to je z letno plačo 1760 K., z dejalnostno doklado 360 K. ter s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 160 K. Prosilci za razpisano službo se morajo izkazati, da so doktorji vsega zdravilstva, ter da se prebili fizikatski izpit.

Pravilno opremljene prošnje sprejema predsedstvo mestnega magistrata
do vštete 30. dné novembra t. l.

Na nedostatne ali pa zakasnele prošnje se ne bode jemalo ozir.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dné 15. novembra 1901

Št. 39.347.

Razpis raznih ustanov.

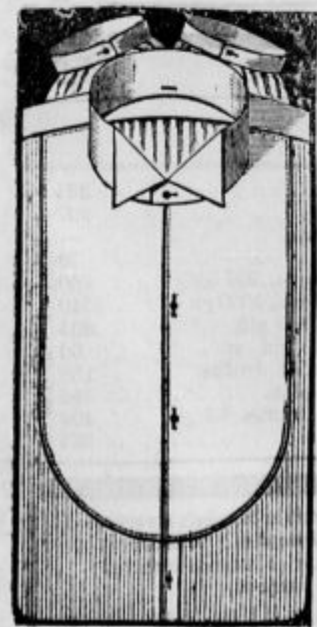
1086 3-3

Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto sledeče ustanove:

1. Jan Bernardini-Jevo v znesku . . . 200 K,	do katere imajo pravico ubogi obrtniki
2. Jos. Jak. Schillingovo v znesku . . . 204 K,	meščanskega stanu ali pa njih vdove.
3. Jurij Thalmeinerjevo v znesku . . . 194 K,	9. Jan. Krstn. Kovačev v znesku . . . 302 K,
4. Jan. Jost Weberjevo v znesku . . . 209 K,	katero je razdeliti med štiri v Ljubljani
do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile, so uboge in lepega vedenja.	b vajoče ravne rodbinske očete ali vdove matere, ki imajo po več otrok in uboštva niso sami krivi.
5. Jan. Nikl. Kraškovičev v znesku 168 K,	10. Marije Kosmačev v znesku . . . 204 K,
do katere ima letos pravico uboga nevesta iz Št. Peterske župnije v Ljubljani.	do katere imajo pravico uboge uradniške sirote ženskega spola iz Ljubljane, ki so lepega vedenja.
6. Jan. Ant. Fancojevo v znesku . . . 134 K,	11. Helene Valentinijeve v znesku . . . 168 K,
do katere imajo pravico uboge, poštene neveste meščanskega ali pa nižjega stanu.	katero je razdeliti med take v franciškan-ski župniji v Ljubljani rojene otroke, ki nimajo staršev in še niso 15 let stari.
7. Jos. Sr. Sinovo v znesku . . . 96 K,	12. Ustanovo za onemogle posle v zn. 100 K,
katero je podeliti dvema najbolj revnima deklicama iz Ljubljane.	katero je razdeliti med štiri uboge posle, ki ne morejo več delati in so dobrega slovesa.
8. Miha Pakičev v znesku . . . 260 K,	

Prošnje za podelitev ene ali druge teh ustanov vložiti je opremljene s potrebnimi dokazili do 30. t. m. pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 4. novembra 1901.

Ustanovljeno leta 1870.
Izdelovalnica perila za gospode, dame in otroke

le iz blaga od B. Schroll-a, Graumann-a in Siegel-a.
Nikako manjvredno tovarniško, marveč najskrbneje domače delo.
Za izborno delo in najreelnejšo postrežbo jamči trdka

C. J. Kamann, Ljubljana,
Mestni trg šte. 8,

Založnik perila raznih c. in kr. častniških uniform. zavodov.

Tu je v zalogi originalno dr. Gustav Jägerjevo vol-neno perilo, vsake vrste kopalno perilo, Pless-ovi, Hükel-ovi, Pöhler-jevi klobuki iz diake in lodna, najboljše v žokih, nogovcih, kravatah, moderoih in žepnih roboih, razno drugo modno in pleteno blago za gospode, dame in otroke itd. itd

Lastna izdelovalnica predpasnikov, bluz, spod-njih kril, jutranjih in spalnih sukenj itd.

Cene so v primeri z dobroto blaga brez konkurence.

Ko bi se pripetilo, da bi kupec bil nezadovoljen s kakim pri meni kupljenim blagom, ga rad zamenjam ali pa na zahtevo vrnem denar.

1092 26-22

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19. II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).
se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, štrole in vse za službo božjo potrebne stvari. Priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svil-natem in zlatem vezenju. Prevzame tudi na očila na bandera in baldahine ter izvršuje vsako-vrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame. 704 14

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

troceevne puške

katero izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo. — Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani, Židovske ulice.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Št. 40.173.

Razglas.

1094 3-3

V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da so proračuni o dohodkih in troških za leto 1902

1. mestnega zaklada;
2. mestnega ubožnega zaklada;
3. zaklada meščanske imovine;
4. ustanovnega zaklada;
5. mestne elektrarne;
6. mestnega loterijskega zaklada;
7. amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila;
8. mestnega vodovoda in
9. mestne klavnice

že sestavljeni in b. do razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu štirinajst dni in sicer od 13. do 27. novembra t. l. na vpogled, da vsakdo lahko navéde svoje opazke o njih.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 12. novembra 1901.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 300.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska na Mestnem trgu zraven rofovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.

Rentni davek od vložnih obresti pla-čuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno. 833 (13)

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah.

Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih uvezujejo na vsakoršno blago. 621 23

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Večja zavarovalna družba išče za vodstvo

1113 2-2

glavne agenture

zmožnega strokovnjaka, ki je že uspešno deloval v organizaciji in kot akviziter. Mesto je prav dobro plačano in trajno. Zagotovljena je najstrožja diskrecija.

Ponudbe z natančnimi podatki o dosednji delavnosti pod šifro „Glavna agentura“ na upravništvo „Slovenca“.

Pariska svetovna razstava 1900: „Grand Prix“.

Najvišja odlika!

Na 7 prejšnjih razstavah s prvimi darili odlikovano.

Pristno
le, če
na
podplatu

in usta
novno
leto
1860.

Šent Peterburške
GA LOŠE
čevlji za sneg, „Storm Slippers“.

1089 10-6

Vsak dan jih izdela
tovarna
40.000 parov!

Edini kontrahenti: Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.

Na drobno na prodaj v vsaki boljši prodajalni čevljev, guml- in modnega blaga.

Ane Sinkovic-Soss-ove dediči

v Ljubljani

1129 3-1

si usojajo slavnemu občinstvu uljudno naznanjati, da obarže

trgovino na Mestnem trgu

ter priporočajo bogato zalogo

tkanin in pletenin, perila, baršuna, pliša, svilenin, baršunastih in flanelastih bluz, najboljših modrcev (chenille), rut in robcev, čipk, pascev in trakov — sploh vse stvari najrazličnejše vrste, ki se tičejo te stroke.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštene po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolijo pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 566 52-26

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloga cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Domača umetalna steklarija

Av. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobjenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjaško dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpreprostejšega do najfinejšega št. 50/Z.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana **AVGUST AGNOLA** v Ljubljani, v polnem in lepem soglasju s gotiko arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanijski cerkvi v Šmartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotičnih oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okrasih, strogo po gotičnih pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpajočih — svedoč jasno, da smo vdobili Slovenci v gosp. Av. Agnola tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu s mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepričanju, po ostalih ofertah za to delo, se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Av. Agnola prav zmerne. Priporoča se kar najtopleje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer s malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Šmartnem pri Litiji dne 9. februarja 1901.

Ivan Lavrenčič, župnik in dekan.

Prevzema tudi vsa stavbinska steklarska dela ter priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga. 737 52 17

Denarni promet do 30. sept. 1901:

K 17.006.531-88.

Stanje vlog dne 30. sept. 1901:

K 7.263.956 34.

Ljudska posojilnica

registrov. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani, Kongresni trg 2, I. nadst.

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li njen zadružnik ali ne, in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, ker plačuje rentni davek iz svojega.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do 1. ure.

1034 9

Dunajska borza.

Dne 22. novembra.

Evropski državni dolg v notki	98 95
Kupni državni dolg v srebru	98 85
Avstrijska zlatna renta 4%	118 60
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95 50
Ugarska zlatna renta 4%	118 10
Ugarska krona renta 4%, 200	93 20
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1617—
Redne delnice, 160 gld.	630 25
London vista	239 40
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj	117 15

20 mark
20 frankov (napoleonov)
Italijanski bankovci
C. kr. cekini

33 44
19 04 1/2
92 75
11 31

Dne 22. novembra.

3 1/2% državne srečke l. 1864, 250 gld.	190 50
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	171—
Državne srečke l. 1894, 100 gld.	222—
4% zadolžnice Rudolfske želez. po 200 kron	95 75
Tisne srečke 4%, 100 gld.	145 50
Dunavske vravnave srečke 5%	266 50

Dunavske vravnave posojila l. 1878
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%

106—
94 70

Priporočne obveznice državne železnice	434—
južne železnice 3%	310 65
južne železnice 5%	120—
dolenjskih železnice 4%	—
Kreditne srečke, 100 gld.	402—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	500—
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gld.	49—
Ogerskega	24—
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	15 60
Rudolfske srečke 10 gld.	60—

Sa'move srečke, 40 gld.	224—
St. Genois srečke, 40 gld.	257—
Waldsteinske srečke, 20 gld.	—
Ljubljanske srečke	70—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	260—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	5540
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	805—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	60 50
Splošna avstrijska stavbinska družba	138—
Montanska družba avstr. plan.	356—
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	403 25
Papirnih rubljev 100	253—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulaniha izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kuranih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni vrti za dosedaj kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.